

K. J. Ž. N. C. A.
V. C. L. J. U.



Celje, 12. VII. 1977

St. 3

DRAGE BRALKE IN BRALCI!

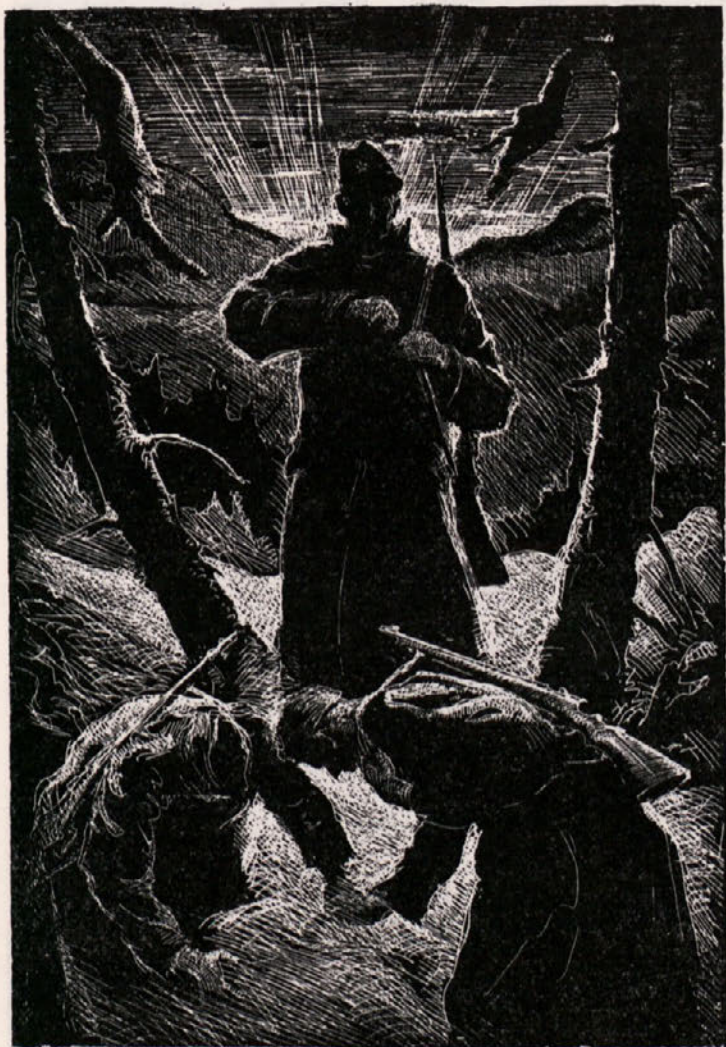
Dva meseca sta naokrog. Zopet smo izdali novo — 3. številko našega časopisa. Z veseljem lahko priznamo, da se nam je nabralo precej gradiva, kar pa ne pomeni, da v prihodnje ne bi še dobro sodelovali z nami. Še se oglašajte. Le tako bomo lahko skrbeli, da bo naš list postajal v prihodnje še kvalitetnejši. Saj je to tudi želja nas vseh.

V tej številki si lahko preberete: O naših investicijah, o bolniškem staležu, o delu samoupravne delavske kontrole, v mali anketi nekaj o regresu, v rubriki Predstavljamo vam — o delu laboratorijskega tehnika, za zabavo in razvedrilo pa naj poskrbita križanka ter zadnja — zabavna stran.

Pa obilo prijetnega branja!

Uredniški odbor

22. julij



*Kjer je duh neustrašen in glava pokonci,
kjer je vednost svobodna,
kjer svet ni razlomljen na koščke
s tesnimi domačimi zidovi,
kjer prihajajo besede iz globin resnice,
kjer neutrudno prizadevanje
steguje roke proti popolnosti,
kjer se bistra reka razuma ne zgubi
v suhi, peščeni puščavi mrtvih navad,
kjer vodiš duha naprej,
v čedalje širše misli in dejanja —
v ta raj svobode, naj se mi
prebudi — domovina.*

TAGORE

DIREKTORJEVA BESEDA



Približujemo se zaključku I. polletja, ko bomo ponovno pregledali uspešnost našega gospodarjenja: doseganje planiranih nalog v proizvodnji in prodaji, gibanje produktivnosti, izkoriščanje delovnega časa in ostalih kazalcev.

Gospodarjenje v letošnjem letu kaže, v odnosu na lansko leto, ugodnejše rezultate. Realizacija prodaje, ki je v enakem obdobju lanskega leta izrazito zastajala, kaže trend povečanja. Rezultati v zunanje-trgovinski menjavi so sicer še vedno v zastojanju glede na planirane. Izrazito je povečana stopnja uvoza, kar je sicer normalno pri sedanem načinu razporejanja deviznih sredstev. Cene ne rastejo po visoki stopnji, kar je bilo značilno v prvih dveh me-

secih. Splošna ocena je ugodna in druga polovica leta naj bi dala končni odgovor o poslovnem letu. V sklopu kazalcev gospodarjenja, naj bi rezultati dali tudi odgovor o finančni učinkovitosti gospodarstva.

Kakšna je finančna sposobnost kemične industrije Jugoslavije za izvajanje planiranega razvoja, je tema, ki jo je Gospodarska zbornica Jugoslavije obravnavala proti koncu lanskega leta in naročila izdelavo »študije o učinkovitosti in produktivnosti proizvodnje in poslovanja v kemični industriji Jugoslavije«.

Prve ugotovitve so bile podane Svetu za kemično industrijo Jugoslavije. Zanimiva je trditve, da se finančna učinkovitost ne more obravnavati samo kot faktor materialnega razvoja, ampak kot pomemben činitelj za samoupravni razvoj OZD: v pogojih, ko OZD ne razpolaga s potrebnimi sredstvi za lastni razvoj, se odločitve sprejemajo praktično izven nje. Učinkovitost in produktivnost, kot pomembna činitelja v poslovanju, ki zagotavljata stopnjo dohodkovnosti, torej nista samo ekonomski problem, ampak predstavljata činitelj družbenega in političnega značaja. Pri srednjeročnem načrtovanju je realna ocena učinkovitosti zelo pomembna, kajti to je temeljna postavka za realizacijo predvidenega razvoja.

Vsaka OZD ima za cilj, da s svojo proizvodnjo in plasmanom proizvodov zagotovi zadostna sredstva za pokrivanje stroškov proizvodnje in obveznosti ter ustvari dohodek za potrebe življenjskega standarda svojih delavcev, širše družbe in ostanek za lastni razvoj. Materialni stroški v vrednosti proizvodnje in dohodkovnosti o OZD sta pomembni merili o sposobnosti za razširjeno reprodukcijo. Glede udeležbe materialnih stroškov v družbenem proizvodu v kemični industriji v Jugoslaviji, je stanje iz leta v leto slabše. Udeležba materialnih stroškov je od leta 1969 rasla od 62,92% do 66,38% v letu 1974. V istem času je udeležba investicij v bruto družbenem proizvodu padla od 13% na 6,56%.

Zaskrbljujoči so podatki o dohodkovnosti, ki iz leta v leto pada. Sposobnost kemične industrije za obnavljanje lastnega razvoja je finančno omejena. Znotraj panoge so posamezne veje, ki so popolnoma nesposobne za izvajanje razvoja.

Udeležba stroškov proizvodnje (brez amortizacije) v celotnem dohodku se je povečala v času od 1972—1975 leta za kemično industrijo od 66,9 na 74,8% ter za posamezne veje dejavnosti: bazična kemična proizvodnja od 65,8% na 75,1%, umetna gnojila 65,2 na 78,4% in predelovalna kemija 68,8 na 75,3%. Povečanje je očitno!

Podatki o udeležbi materialnih stroškov, osebnih dohodkov in ostaneka dohodka v celotnem

dohodku, v primerjavi s posameznimi deželami kažejo, da kemična industrija Jugoslavije, glede učinkovitosti in produktivnosti, zaostaja 10—20% v odnosu na nekatere dežele Evrope. Izrazite so razlike v primerjavi z ZRN, ki je med evropskimi deželami na najvišjem mestu v zunanjetrgovinski menjavi z Jugoslavijo. Če se z indeksom 100 označi celotni dohodek, udeležba materialnih stroškov v ZRN znaša 30,1%, pri nas pa 64,2%, osebni dohodek 22,4% oz. 11,3%, višek vrednosti v ZRN 47,5%, v Jugoslaviji 24,5%. Omenjene številke dajejo oceno konkurenčne sposobnosti naše kemične industrije. V odnosu na večino dežel, s katerimi se srečujemo na svetovnem trgu, imamo slabše pogoje, konkurenčna sposobnost kemične industrije Jugoslavije zaostaja v času, ko moramo del proizvodnje plasirati v izvoz.

Predelovalna kemična industrija, kot veja z visoko udeležbo uvoženih surovin, ima pri vključevanju na mednarodno tržišče še posebne težave glede svoje konkurenčnosti. Znižanje materialnih stroškov, kvaliteta proizvodnja in maksimalno koriščenje proizvodnih kapacitet so osnovna izhodišča za zagotovilo uspešnega poslovanja. V okviru stabilizacijskih prizadevanj smo tudi pri nas te naloge postavili »v prvi plan«. Redna skrb za izvrševanje postavljenih nalog naj bi dala zadovoljive sadove.

Ing. Milan Zupančič

Naše investicije - obrat AC papirja

Veliko je bilo že napisanega in objavljenega o investiciji obrata AC papirja. 30. maja smo naredili še velik korak naprej, ko je tov. Jože Marolt (predsednik občine Celje) vzdal temeljni kamen za nov obrat.

Navajamo tudi nedavno izrečene besede tov. Danila Bregarja, vodje TOZD Kemije Celje, v katere sklopu so novi obrat gradi.

»Veliko je že bilo napisanega, zakaj in kako smo šli v izgradnjo AC obrata, zato bi se tokrat omejil samo na to, da bi v nekaj stvkih seznanil kolektiv, kako daleč smo s to investicijo.

Ze več let se v Aeru poraja misel o izgradnji postrojenja za proizvodnjo AC papirja. Veliko dela je bilo vložene, predno smo prišli tako daleč, kot smo danes, ko smo položili temeljni kamen, kar označuje uradni začetek izgradnje tega objekta.

Za realizacijo investicije je poslovni odbor postavil team za AC, katerega naloga je bila, da pripravi vse potrebno za začetek izgradnje, to je, da izbere najbolj ugodne ponudbe projektantskih del, izvajalcev gradbenih del in montažnih del ter

proizvajalce uvožene in domače opreme. Skoraj vsa ta dela so pri kraju. Izbrani so vsi zunanji partnerji, ki nas bodo oskrbeli s potrebnimi stroji in to od premaznega, prečnega in vzdolžnega rezalca do embalirnega stroja ter celotne opreme za pripravo premaza. Izbran je tudi izvajalec domačih del opreme za medfazno skladišče. Dogovarjamo se s ponudniki za ureditev notranjega transporta ter dvigalnih naprav na prečno in vzdolžnem rezalnem stroju. Skleniti moramo še pogodbo za vsa montažna in elektro dela ter pridobiti gradbeno dovoljenje potem se pa dejansko zaključijo vsa pripravljala dela.

Posebej je potrebno pri tem opozoriti na financiranje te investicije ter dejstvo, da je članom teama AC, posebno tistim, ki so bili angažirani za to področje, uspelo zagotoviti vsa potrebna sredstva za to investicijo.

Povedati je treba, da so OZD, s katerimi smo imeli poslovne stike, pokazale veliko poslovno in naklonjenost do Aera, ko so nam omogočile in zagotovile manjkajoča sredstva za

dokončanje gradnje obrata AC papirja.

Delo pri realizaciji postavitve AC objekta se bo šele začelo.

Potrebno bo uskladiti gradnjo objekta, z roki dobave opreme

(Nadaljevanje na 4. strani)



Predsednik občine Celje, tov. Jože Marolt polaga temeljni kamen za obrat AC papirja



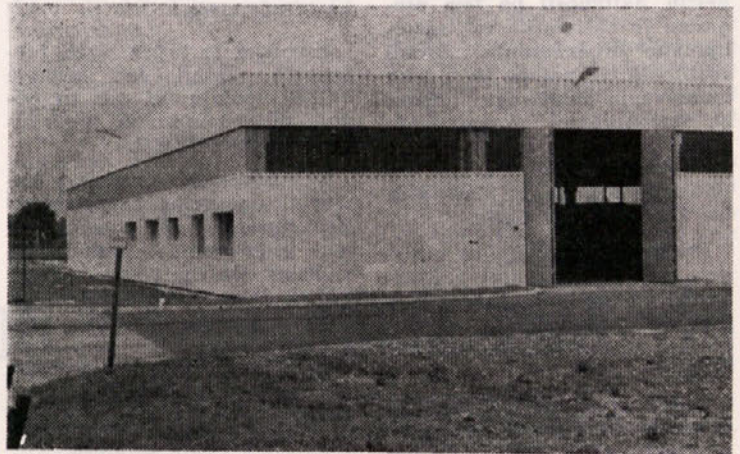
*Tovariš Randl —
predsednik centralnega DS
je povedal nekaj
uvodnih besed*

V TOZD Kemiji Šempeter je bila zaključena investicija, ki bo vsekakor veliko koristila tej temeljni organizaciji. To je pomembna delovna zmaga za vse nas. Z dograditvijo skladišča surovin in polizdelkov je bilo razbremenjeno veliko proizvodnega prostora. Sam objekt ima približno 2300 m² površine, postavilo ga je Gradbeno podjetje INGRAD Celje in je veljal 8,3 milijona dinarjev. Več o programu otvoritve in otvoritvene svečanosti si lahko ogledate na fotografijah. Reči moramo, da je bila proslava organizirana dobro.

Ob tej delovni zmagi pa smo dostojno proslavili tudi letošnje jubileje.

V ZKJ je bilo sprejetih več novih članov.

Izredno dobro je uspelo tudi družabno srečanje, ki je sledilo. Vsi udeleženci so bili zadovoljni s prireditvijo, kar kaže, da pogrešajo takšna in podobna družabna srečanja, ki krepijo naše medsebojne odnose.



Pogled na novo skladiščno halo

Otvoritev skladišča



*Predsednik tovarniškega komiteja ZKS — Hudej Zvone čestita
novosprejetemu komunistu*



*Osrednji govornik je bil
tovariš Zupančič
glavni direktor naše OZD*

O zakonu o združenem delu

Nedavno tega sprejeti zakon o združenem delu, nam nalaga obilico dela in sprememb, ki jih bo potrebno opraviti kar najhitreje.

K delu smo pristopili tudi v naši DO. Imenovani so odbori za izvajanje določil zakona tako v TOZD in DSSS, kot tudi na ravni Aera. Po programu za izvajanje določil ZZZ so za vsako nalogo določeni nosilci za posamezne naloge in roki izvršitve naloge. Eno od najpomembnejših aktivnosti po tem programu je aktivnost za samoupravno organiziranje. Zaradi realizacije te naloge je v teku imenovanja posebnega odbora za samoupravno organiziranje TOZD, s tem, da so bili odbori imenovani v TOZD Tovarni celuloze in papirja v Medvodah ter TOZD Kemiji Celje.

Predsednik komisije za samoupravno organiziranje v Medvodah — tov. Jože Lejko, je v Internih Informacijah TOZD Medvode napisal tudi naslednje:

Glede na to, da je izrednega pomena, kakšno bo v bodoče samoupravno organiziranje naše tovarne, je delavski svet TOZD že koncem lanskega leta imenoval posebno strokovno komisijo, katere naloga je, da analizira, ali obstajajo zakonski pogoji za samoupravno reorganizacijo obstoječe TOZD in izdela osnutek bodoče samoupravne organiziranosti Tovarne celuloze in papirja.

Komisija je morala proučiti, kateri deli sedanje TOZD izpolnjujejo po ZZZ pogoje, da se samoupravno organizirajo kot nove TOZD. Na osnovi dosedanjih ugotovitev več delov sedanje TOZD izpolnjujejo po ZZZ pogoje za organiziranje v nove TOZD. Zato bo morala komisija proučiti tudi oblike povezovanja medsebojnih proizvodnih, poslovnih in drugih interesov med TOZD v Medvodah, kakor tudi z ostalimi TOZD v okviru Aera, SOZD GLG in s TOZD papirne industrije.

Komisija je v prvi vrsti proučevala, kateri deli sedanje TOZD izpolnjujejo vse tri pogoje za samoupravno organiziranje v nove TOZD.

V dosedanjih razpravah komisija ugotavlja, da predstavlja naslednji deli proizvodnje in vzdrževanja proizvodnih sredstev delovne celote, v katerih so delavci neposredno povezani z notnim delovnim procesom in so pri delu med seboj odvisni ter dosegajo s sredstvi skupnega dela skupen rezultat dela:

- proizvodnja celuloze,
- proizvodnja papirja,
- proizvodnja pinotana,
- proizvodnja pare in električne energije,
- vzdrževanje.

Rezultat skupnega dela delavcev v navedenih delovnih celotah, ki so proizvodnega značaja, se je že do sedaj samostojno izrazil kot vrednost

na tržišču (celuloza, papir, pinotan, elektrika), medtem ko se za vzdrževanje rezultat skupnega dela delavcev lahko izrazi kot vrednost le interno. Isto velja tudi za proizvodnjo pare. V teh delih bodo delavci lahko ustvarjali celotni prihodek in pridobivali dohodek na način in pod pogoji, ki jih določa zakon.

Glede tretjega pogoja, ki ga določa ZZZ, da se organizira del TOZD kot nova temeljna organizacija združenega dela, komisija meni, da delavci v naslednjih delovnih celotah: proizvodnje celuloze, proizvodnja papirja, proizvodnja pare in električne energije ter delovna celota vzdrževanje, lahko kot temeljna samoupravna skupnost delavcev uresničijo svoje družbenoekonomske in druge samoupravne pravice. V teh delovnih celotah bodo delavci glede na število zaposlenih lahko uresničevali te pravice neposredno.

Delavci v teh enotah bodo lahko skupaj in enakopravno odločali o delu in poslovanju TOZD ter DO, združevali delo in sredstva z drugimi delavci, odločali o dohodku, ki ga bodo ustvarili, odločali o zadevah in sredstvih v celoti odnosov družbene reprodukcije, urejali delovna razmerja ter sodelovali pri uresničevanju funkcij SIS, krajevnih skupnosti in družbenopolitičnih skupnosti.

Komisija smatra, da je glede na število zaposlenih v proiz-

vodnji pinotana nekoliko vprašljivo izpolnjevanje tretjega pogoja po ZZZ za organiziranje temeljne organizacije.

Delavci imajo po ZZZ pravico in dolžnost, da uresničijo svojo neodtujljivo pravico njih samih, da organizirajo kot temeljno organizacijo združenega dela (TOZD) tisti del delovne organizacije, ki izpolnjuje vse tri pogoje po zakonu. Ocenimo tem sprejmejo delavci na zboru. Če delavci na zboru ocenijo, da so podani za posamezni del vsi trije pogoji, sprejmejo odločitev o organiziranju temeljne organizacije z referendumom. Delavci oziroma sindikat ali delavski svet morajo dati pobudo, da se organizira posamezni del delovne organizacije kot TOZD, če menijo, da so izpolnjeni zakonski pogoji.

Komisija meni, da je potrebno te pogoje dobro pretehtati in zato želi, da člani kolektiva s svojimi predlogi, mnenji in stališči aktivno sodelujejo s komisijo za samoupravno organiziranje.

Svoje predloge in mnenja naj člani kolektiva pismeno ali ustno posredujejo članom komisije, ki bo na osnovi tako zbranih stališč lažje proučila, kako naj se v bodoče samoupravno organiziramo.

Ves program izvajanja določil ZZZ je bil objavljen v Internih Informacijah, na nas vseh pa je, da ga začnemo kar najhitreje uresničevati. O tem pa vas bomo sproti obveščali.

J. Z.

Naše investicije - obrat AC papirja

(Nadaljevanje z 2. strani)

in njene montaže. Potrebno bo pridobiti ves kader, ki bo usposobljen, da bo uspešno pričel z delom na strojih, ko bo investicija zaključena. To so dela, ki jih ne more rešiti samo team ali operativna skupina, temveč moramo k tem nalogam čim hitreje pristopiti, zlasti pri iskanju ustreznega kadra.

Zavedati se moramo, da je pred nami Zakon o združenem delu in da moramo obrat AC konstituirati, kot zakon predvideva, oziroma določa.

Čaka nas še veliko dela, vendar sem prepričan, da ga bomo s skupnimi močmi in razumevanjem tudi uspešno opravili.

Po skromni slovesnosti, ko je bil položen temeljni kamen in kamor smo povabili vse vidnejše predstavnike družbeno političnega dela v Celju ter predstavnike časopisnih uredništev Slovenije, je v jedilnici TOZD

Kemije Celje stekel kratek razgovor. Na zastavljena vprašanja so odgovarjali člani teama AC in tov. Milan Zupančič. In kaj je zanimalo prisotne?

Tov. Stane Seničar (sekretar občinskega komiteja ZK Celje) je poudaril, da je ta investicija pomembna tako za Celje kakor za Slovenijo, da pa ga zanima, kdaj bo obrat zgrajen in kdaj bo pričel obratovati, če smo računali na podražitev gradbenih in ostalih del, skratka na finančne težave pri izvajanju tega projekta. Med prisotnimi pa se je tudi izoblikovalo vprašanje, kako bo s porabo vode, ki jo bomo potrebovali za hlajenje določenih delov stroja. Vprašanje, ki se še postavlja, pa je, kako je z varstvom okolja, ker bo nov obrat pravzaprav stal v zelenem pasu.

In odgovori?

V pripravljani fazi smo imeli sicer več težav, tako da sedaj posebnih presenečenj ne bi

smelo biti. Pri gradbenih delih računamo sicer na nekaj podražitev, ki pa investicije ne bodo bistveno podražile. Inozemski dobavitelj pa je v pogodbi določil fiksne cene. Sicer pa domači dobavitelji opreme — kreditirajo. Pri investiciji sami nismo bili skromni, saj smo na podražitve računali, tako da se elaborat, ki ga je naredil Industrijski biro ni dosti razlikoval od dejanskega stanja. Za realizacijo investicije so postavljeni izredno kratki roki, tako da bo moral Ingrad, ki izvaja gradbena dela res pohiteti, da bomo januarja pričeli s poskusno proizvodnjo.

Kar se tiče porabe vode lahko omenimo le toliko, da vode ne bomo potrebovali toliko, da ne bi zadoščale kapacitete, ki jih ima celjsko območje.

In varstvo zraka ter okolja?

Kotlarna bo proizvajala 15 ton pare na uro. Razprava glede lokacijske postavitve je še odprta.

Imamo pa tudi odpadke, ki jih bomo vračali v papirnico (Kartonažna tovarna Ljubljana). Odpadnih voda bo približno 10 m³ za dan, vendar bodo vsebovale nevtralne emulzije, predvidena pa je tudi posebna čistilna naprava. Trdne odpadke bomo odvažali na celjsko deponijo in sicer od 500—1.000 kg na dan.

Toliko o investiciji obrata AC papirja!

Kaj pa novo skladišče v Šempetru, ki smo ga, moram priznati, precej zanemarjali! Vendar — slavnostna otvoritev je mimo in v posebni slikovni reportaži si lahko obudimo spomin nanjo.

Dopisujte
v Naš Aero

Zakaj je razvojna služba formirala teame? Zakaj je struktura teamov raznovrstna? Zakaj prehajamo k mrežnemu planiranju razvojnih nalog? Vsa ta in druga vprašanja se postavljajo, ko so sklepanja različna, različna pa so tudi stališča. Da je razvojna dejavnost neobhodna za obstoj nekega podjetja vemo, vemo tudi, da so naloge različne in da se po vsebinski vrednosti proporcionalno dviguje tudi pomembnost. Težje so naloge, širše je področje sodelovanja med različnimi panogami. Zato je pogoj za uspešno delovanje učinkovitost vseh sodelujočih, med katerimi ustvarjalci in koristniki se formira informacijski sistem. Izluščitev le-tega je izrednega pomena. Bodisi, da gre za formalnosti ali neformalnosti ali za tiste pozitivne odločitve, ki vzpodbujajo poslovne ukrepe, tak sistem omogoča pravilno sprožitve in izmenjavo informacij.

Kakšne so te informacije in kaj se dogaja v sistemu »razvojne dejavnosti«?

moremo pojmovati samo kot vir za odločitve, temveč kot pripomoček za odločanje na vseh ravneh tehnoloških in drugih procesov. Zato mora biti racionalno zasnovana komunikacijska mreža. To pomeni, da je neobhodno potrebna skladnost v organizacijski strukturi, sicer ne obstajajo najosnovnejše in pravočasne informacije, pa so zato lahko odločitve le intuitivne.

Da bi razvojna dejavnost razplamtela v širšem in ožjem smislu in da bi dosegli sistem ciljev, je potrebna zaščita »razvojnega sistema«. Nezaželeni učinki ali motnje se pojavljajo v različnih oblikah. To lahko posplošimo, da pomeni motnjo vsak ukrep, ki predstavlja odmike od postavljenih ciljev in ima določene posledice.

Vsi ukrepi v informacijskem sistemu so v bistvu informacijskega značaja in lahko delujejo kot pasivna ali aktivna zaščita. Razvojna služba usmerja aktivnost v obeh oblikah in to v:

temveč je odgovoren tudi za razvoj in eksistenco podjetja s tem, da ne multiplicira nezaželenih učinkov, temveč da se osredotoči na zaščito tistega sistema, ki zagotavlja pozitivne učinke na vseh ravneh.

b) Za naš obravnavani poslovnih sistem predstavlja veliko vlogo tako imenovana **aktivna zaščita**. Le-ta pravilno vključuje predhodna načela, vsebuje povečanje organiziranosti v mrežnimi plani, povečuje se variantnost reakcij v samem sistemu, dobronamerno je tekoče (dinamično) reševanje znotraj dolgoročnejših nalog, opravljanje analiz in raziskav prodajnih segmentov, tehnologije, materialov, novih proizvodov, izboljšave in dopolnitve obstoječih kapacitet ipd.

Aktivno se lahko »razvojna dejavnost« kibernetiko razčisti pred motnjami na dva načina:

1. Zaščitni ukrep sproži motnja sama. Tako obliko imenujemo **krmiljenje** in je najpreprostejša oblika zaščite. Tak sistem deluje po načelu vzporedne po-

stalih odstopanj. Sicer je zahtevana izredna lastnost razvojne dejavnosti, samoupravnih in strokovnih aktivnosti, kot tudi neposredno proizvodnje in kontrole.

Na osnovi tega je mogoče določiti te tri oblike uravnavanja:

— Primer **kontinuiranega uravnavanja** je usmerjanje izvedbe že sprejetega razvojnega načrta vse dotlej, dokler so odstopanja taka, da ga je ob intervencijah samoupravnih organov in vodstva še mogoče uresničiti. Takšne aktivnosti opravljajo do meje služba prodaje, marketinga, operativni razvoj grafike ali polindustrijski laboratorij z Dixonom.

— Motnjam, ki prekoračijo to mejo, do katere je obravnavano kontinuirano uravnavanje uspešno, je potrebno v sistemu vgraditi dodatno zaščito, ki bo omogočila preskok v novo kvaliteto. Tako obliko uravnavanja (**diskontinuirano**) predstavlja razvojnoraziskovalna dejavnost, ko vplivamo na spremembo pro-

Reševanje teamskih nalog v razvojnem sektorju

Vsaka informacija pomeni sporočilo, ki nam posreduje novo znanje. Na svojem izviru (timski nalogi) dobivajo podatki različne oblike. Tam se dogajajo materialni, časovni, količinski, temperaturni, fizikalni in kemični procesi, ko se informacija v sodelovanju članov teame preoblikuje v primerno informacijo, potrebno za poslovne odločitve.

Smotri in cilji sistemske opredeljene TOZD, delovne organizacije in razvojne službe pa so pogoj za to in bazirajo na povezovanju delov sistema v tako celoto ljudi, ki je s svojim delovanjem sposobna ustvarjati učinkovite razvojne posege. Identificira se tudi po ustvarjanju lastnih učinkov, potrebnih za svojo lastno eksistenco. V tem pa se vidi kontinuiteta razvoje dejavnosti, ki zagotavlja, da dosegamo cilje podjetja.

Zato je razvojna služba formirala teame in s tem tudi opredelila takšen informacijski sistem, ki bo omogočil pravočasno in usklajeno pridobivanje informacij. V drugih sistemih, predvsem pa v njihovem okolju, običajno ni mogoče uspešno zajeti vseh tistih podatkov, ki so potrebni, kajti struktura razvojnega in odločitvenega procesa je mnogovrstna in dinamična. Potrebni so podatki o možnih akcijah (tehnoški, tržni, finančni in drugi momenti), posedovati moramo kriterije za ovrednotenje teh akcij in kriterije za izbiro optimalne akcije (dogovarjanje, študije, analize, preizkusi itd.). Tak informacijski kanal, ki ga podaja razvojna služba z izdelanimi tiskimi nalogami, ne

a) Zmanjšanju variantnosti motenj, kar pomeni zavračanje, oziroma odbijanje motenj od razvojnega sistema. Tako zaščito, ki preprečuje motnjam dostop, imenujemo **pasivna zaščita** in je poslovnega značaja. Tako zaščito dosegamo z določanjem nalog, postavljamo prioritete teamskih nalogam, upoštevamo stabilizacijska določila, upoštevamo tržni moment, odpiramo vključevanje posameznikov iz kolektiva ipd.

Taka »filtracija« motenj je pomembna za učinkovito ustvarjanje, vendar moramo razvojni dejavnosti zagotoviti tudi z rezervami lastno eksistenco. Kot rezervo lahko omenimo zbiranje različnih podatkov in idej, zbiranje metodoloških načel razvojne aktivnosti, reševanje sekundarnih nalog, reševanje dolgoročnejših nalog itd. S takimi rezervami do določene meje nevtraliziramo motnje, kar je včasih tudi pomembnejše od ostalih aktivnosti. To predstavlja obsežen in zapleten mehanizem ljudi in zahteva kompletno psihosociološko napravo in strokovnost, vnaprejšnje poznavanje motenj ter učinkovitih ukrepov zoper nje. Po drugi strani terja takšna zaščita tudi velika in dolgoročna vlaganja, kar trenutno navidezno prikriva takojšnjo učinkovitost razvojne dejavnosti.

Posledica izključne usmeritve na pasivno zaščito razvojnega sistema je, da podjetje »olese« na nizki stopnji organiziranosti, v daljšem časovnem obdobju pa je obsojeno na propad. Zato naj odpade misel, da sleherni delavec končuje obveznost z izvrševanjem enega dela,

vezave krmiljenja (TOZD) in krmilnega (razvojna dejavnost) sistema. Povezanost njih predstavlja informacijski sistem, v katerega je vključen ves kolektiv, zato govorimo o razvojni dejavnosti.

Krmilni podsistem (razvojna dejavnost) v informacijskem sistemu štiti TOZD, oziroma delovno organizacijo pred motnjami tako, da na osnovi informacij o motnjah in o ciljih podjetja preprečuje odstopanja od postavljenih ciljev že **pred vhom** v sistem. Prepričani smo, da je ta razčlemba dovolj jasna. Team s svojimi elaborati, nalogami, analizami in s preizkusi predstavlja instrument krmiljenja, ki je uspešen le takrat, če najprej poznamo možne motnje, ukrepe in posledice. Zato mora biti formirana enotna (strokovna) informacija, ki dejansko večkrat ostaja kot neizkoriščen pismeni predlog, statična analiza ali manj ali več pomembna pripomba. To tvori že predpostavko, ki kot zaščita razvojne dejavnosti sama zase ne more zadoščati.

2. Zato je popolnejša oblika zaščite sistema pred motnjami **t. i. uravnavanje** sistema delovne organizacije. Uravnavani in uravnavaajoči podsistem predstavlja tak informacijski sistem, ki se štiti na osnovi odstopanj od postavljenih ciljev, torej v izhodu iz sistema. Čeprav tu ni potrebno vnaprejšnje poznavanje motenj, ima kolektiv mnogo več prostih rok pri strokovnem in objektivnem sodelovanju. Vendar to velja za tiste vrste motenj v ciljih in rezultatih, ko sistem še lahko najde učinkovite ukrepe za nevtralizacijo na-

izvodnega programa, na spremembo tržišča ali tehnologije.

— Razvojna dejavnost in s tem cel informacijski sistem bi bili brez moči pred motnjami, ki so slučajne, bodisi da gre za razvijanje obstoječega izdelka, dopolnjevanje izdelovnega postopka oz. tehnološkega procesa, sprememba kvalitete osnovnih in pomožnih materialov, nove organizacijske oblike, ali ko gre za zapiranje informacij oz. oddajanje strokovnih dezinformacij.

Tako slučajno nastopajočim motnjam se prilagajamo s slučajnimi ukrepi (npr. pri plasiranju že razvitega samolepilnega papirja ali problematike na relaciji tiska različnih materialov in barve). Tukaj efekta ne moremo predvideti z gotovostjo vnaprej, ker so stvari večkrat zabrisane očem in gre za eksperimentiranje med samimi razvojnimi procesi, oziroma gre še za kontrolo in kratkoročnejša reševanja (razvijanja).

Torej, takšno delo opravljamo in takšna je organizacijska struktura razvojne dejavnosti. Zakaj so formirane teamske naloge, je mogoče razbrati iz predhodnega. To je odraz pravih pristopa k postavljanju številnih izhodišč, kjer se za **posamezne naloge formirajo različni informacijski sistemi**. Prizadevamo si, da rešujemo velike in male stvari po načelih, ko misel in ideja slehernega predstavlja strokovno vključevanje v ta delovni prostor. To pa je navsezadnje naša skupna dolžnost in možnost, da vzpostavimo učinkovite dohodkovne odnose, da dosegamo željene rezultate in uživamo sadove letih. Emil ing. Pukmeister

Beograd, 26. maj 1977.

Titova zahvala za čestitko

24. maja 1977 smo imeli v DSSS zbor delavcev, s katerega smo poslali tov. Titu čestitke za rojstni dan z naslednjo vsebino:

Srečni se delovni ljudje, delovne skupnosti skupnih služb Aero Celje, zbrani na zboru delovnih ljudi, priključujemo željam vse naše svobodne domovine in ti želimo mnogo zdravja ter, da bi nas še dolgo vodil po poti miru in napredka.

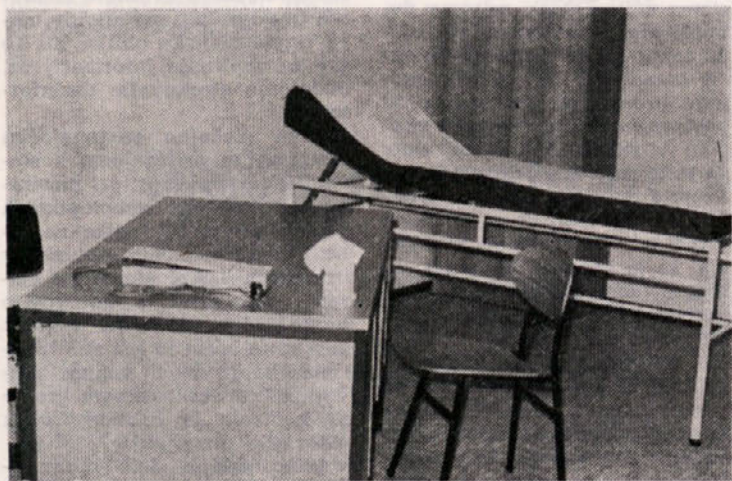
Tvoj dvojni jubilej, ki ga praznuješ, pomeni za nas tudi obveznost, da bomo dosledno sledili tvoji poti in še več prispevali k hitrejšemu razvoju naše samoupravne socialistične družbe.

Zbor delovnih ljudi

Dragi drugovi,

Najsrdačnije vam zahvaljujem na toplim čestitkama i dobrim željama koje ste mi uputili povodom 85. rođendana i 40. godišnjice stupanja na čelo Partije.

Nova ambulanta v Medvodah



Pogled v novo ambulanto

9. maja 1977 so v TOZD v Medvodah odprli lepo urejeno novo obratno ambulanto, kjer bodo opravljali prve preglede. Ker je v ambulanti tudi laboratorij, bodo tu opravljali tudi osnovne preiskave. Omeniti še velja, da samo financiranje ambulante ni preseglo odobrene investicijske vsote. Najzveč truda v to, da so v TOZD Medvode dobili novo ambulanto, pa je vložila ing. Ljudmila Suša. Članica našega uredniškega odbora se je pogovarjala z dr. Matijo Dovganom, zdravnikom —

specialistom za medicino dela, ki je sicer zaposlen v obratni ambulanti Iskra Pržanj in bo začasno nadomeščal rednega zdravnika v Medvodah. O sami ambulanti je dr. Dovgan povedal naslednje: »Po več kot desetih letih vam je uspelo, da ste tudi v Medvodah ustanovili prvo obratno ambulanto, ki je sodobno urejena in upam, da vam bodo sledile tudi druge tovarne na vašem območju. Da pa bi delo v obratnih ambulantah steklo, bi bilo treba zaposliti stalno osebje — medicinske sestre in

pa dva stalna zdravnika. Z uvedbo obratnih ambulant pa se bo stanje bolniških staležev počasi uredilo in izboljšalo, seveda pa ne v enem ali dveh mesecih, temveč v letu ali več. Ambulanta sama ne more zmanjšati odsotnosti z dela zaradi boleznih, ampak bodo k temu pripomogli tudi delavci sami.

Organizirano zdravstveno varstvo v tovarni pa prinaša tudi

določene prednosti delavcem, in sicer: delavec ne izgublja časa z obiski in čakanjem v ambulantah, počuti pa se tudi socialno bolj varnega.«

Skupno z mano dela v ambulanti vsak drugi dan od 10. do 14. ure tudi višja medicinska sestra, Ana Kramar, ki jo večina delavcev verjetno že pozna, saj že 8 let dela v patronažni službi na območju Medvod.«

Bolniški stalež v naši DO za leto 1976

Analiza bolniškega staleža v naši delovni organizaciji je bila narejena z namenom ugotavljanja zdravstvenega stanja vseh delavcev in z namenom, da se ta aktualna problematika vključi v program izvajanja preventivnega zdravstvenega varstva DO AERO, da se posvetimo problemom urejanja delovnih pogojev, medsebojnih odnosov, varstva pri delu itd.

Gledano s proizvodnega vidika je procent bolniškega staleža dokaj velik, saj pomeni 8,6% izpod maksimalno možnih delovnih ur za celotno DO, da je vsak naš delavec letno približno 21 delovnih dni v bolniškem staležu (brez porodniškega dopusta). V primerjavi z drugimi delovnimi organizacijami pa se nahajamo v zgornjih mejah normale. Poprečno gledano je torej odsotnost zaradi bolniške-

ga staleža dokaj normalna, a nihanja med TOZD so velika.

1. TOZD Kemija Celje 10,5%
2. TOZD tov. celuloze in papirja Medvode 10,1%
3. TOZD grafika Celje 8,2%
4. DS skupne službe 8%
5. TOZD kemija Šempeter 6,1%

Tako je v TOZD Kemija Celje poprečno vsak delavec letno 27 dni v bolniškem staležu; v TOZD Grafika je vsak v staležu 19 dni letno, v DSSS 17,5 dni in v Kemiji Šempeter 14,6 dni (tudi tu nismo upoštevali porodniškega dopusta). Posebno pozornost bomo morali posvetiti obratom, kjer je bolniškega staleža največ:

1. Delavnice grafika — 38 dni (poprečni izostanek v enem letu na posameznega delavca)
(Nadaljevanje na 9. strani)



Mama

Sedela sta pri zajtrku. Bila je ena od deževnih dolgočasnih nedelj, ki že ob jutrih daje človeku možnosti za razmišljanje. Deček, svetlolas, visok, nasmejan, je bil še premlad za razmišljanje. Bilo mu je kakšnih sedem let. Oče visok, ne preveč vitek, temnolas mož pri tridesetih, pa se je razmišljanjem, kolikor se je le dalo, ogibal. Vedno znova so ga privedla v preteklost, v čase, ki so bili lepi in žalostni. In ker je bila žalost po času bližja, je večkrat mislim nanjo kot na lepoto in srečo, ki mu jo je življenje doslej nudilo.

Deček ga je pozorno gledal čez nepogrnjeno mizo.

»Kaj bova delala?« je ponovno vztrajno spraševal.

»Ne vem, Jernej, res ne vem!«

»Spomni se nekaj ne, ne bova vendar ves dan takole sedela in se gledala!«

»Ne, ne bova, pospravila bova mizo in potem mogoče malo gledala televizijo!«

»Ne bom gledal televizijo. Preveč dolgočasno je, poleg tega pa to lahko delava zvečer, mar ne.«

»Pravzaprav ne vem, zakaj si danes tako siten, Jernej. Dobro veš, da me čaka cel kup dela po stanovanju, razen tega pa bi si želel tudi malo počitka, res sem utrujen od vsakodnevne dela.«

»Oprosti, želel sem si samo, da bi se malo igral z mano. Ves teden si to želim. Vedno moram misliti samo na šolo in na naloge, razen v nedeljo. Zato sem si želel, da bi se igral z mano.«

»Vem Jernej, v težave sva zašla. Zmanjkuje nama časa. Vendar ne vem, kako bi se rešila iz teh težav. Razmišljam in razmišljam, pa nikakor ne morem najti poti iz te zagate.«

Deček ga je samo gledal z velikimi modrimi očmi, v katerih se je zrcalila žalost. Ni povsem razumel očetovih besed. Iz njih je lahko razbral samo to, da mora oče poleg dela v službi pospravljati stanovanje, šivati njegove strgane hlače, likati in skrbeti za njegove naloge. Odkar nista imela več mame, ni bilo samo žalostno, bilo je tudi vedno premalo časa. Mama pa je našla čas za vse. Zнала se je tako lepo smejati.

Oče je gledal dečka in vedel je, kakšne misli mu roje po glavi. Tudi sam je mislil na njegovo mamo. Zbolela je nenadoma. Vse se mu je zdelo tako neresnično. Sicer pa vse v življenju prihaja iznenada, lepota in žalost, rojstvo in smrt.

Čeprav smo že z rojstvom sami obsojeni na smrt, pa nikoli ni mogel razumeti, zakaj je morala umreti ravno ona tako mlada in tako grozne smrti. Pa je bila tako vesela in dobra. Tega ne bi mogel nikoli doumeti, tako kot tega ne razume njun sin. Globoko je vzdihnil.

»Kaj vzdihuješ, rajši razmisli, kaj bova storila, da bova lažje shajala!« ga je nahrulil mali.

Moral se je nasmehniti. Ko ga je takole gledal, je bil tako zelo podoben mami.

»Razmišljam, pa se nič pametnega ne spomnim, veš. Kaj pa ti, si razmišljal kaj o tem?«

»Nisem, a bom sedaj začel!« S komolci se je naslonil na mizo in glavo naslonil na stisnjene pesti.

Oče je pospravil mizo in se lotil ostalega dela po stanovanju. Mali pa je kar sedel tam, oprt na svoje pesti in mislil. Moral se mu je nasmehniti. Vendar je kljub temu moral z zanimanjem pomisliti na to, kaj neki se plete v mali glavi. Da je za silo pospravil stanovanje, je porabil precej časa. Ko je stopil v kuhinjo, se je naglas začudil, kajti Jernej je še vedno sedel tam in tuhtal.

»Kako je, si se česar domislil?«

»Da, vendar ne vem, kako bi prišla do tega.«

»Do česa?«

»Do nove mame, ne!«

Oče je bil tako presenečen, da se je sesedel na stol.

»Otrok, ali sploh veš, kaj govoriš?«

»Razumljivo da vem. Takole sem razmišljal: babica ne more priti k nam, ker mora skrbeti za dedka. Druga babica prav tako, samo da ona varuje še Mojco, saj veš. Torej ta možnost odpade. Zato sem mislil dalje in ugotovil, da bi naju iz te zagate spravila le nova mama. Jasno, da ne bo tako v redu kot je bila prva mama, ampak vseeno bi nama bilo bolje z njo, kakor da sva sama, mar ne?«

»Dragi Jernej, pa vendar ni to tako zelo preprosto, kot si ti predstavljaš. Najprej, kje bi lahko našla takšno žensko, da bi bila takšna, kakršno si želiva in bi naju poleg še rada imela?«

»Saj to je ravno tisto, veš. Tu se v glavnem začne problem. Kje bi lahko spoznala takšno žensko? Domov naju prav gotovo ne bo prišla iskat! Mislim pa, da bi moral ti poskrbeti za to, da bi jo našla, saj veš, da jaz česa takega ne morem!«

Oče je začudeno gledal sina in si nikakor ni mogel predstavljati, da ta malček tako trezno misli. Sam je bil preveč zaverovan v svojo bolečino, da bi ves ta čas, enkrat samkrat, pomislil na kaj takega. Zdaj pa, ko ga je dečkovo razmišljanje zbudilo, je naenkrat videl vso brezsmiselnost takšnega življenja, kot ga je živel doslej. »Slabič sem«, si je rekel. »Nisem sposoben podreti mostov za sabo in nuditi otroku življenja, kakršnega bi živel, če mu mati ne bi umrla. In ravno ona ga je prosila za to, da naj ne bi živel takšnega življenja, ki ga živi sedaj.« Zdrznil se je ob tej misli. Zmrzilo ga je po hrbtu. Z vso treznostjo se je naenkrat zavedel, da krati svojemu otroku otroštvo zaradi nepomembnih stvari, ki bi jih lahko preložil na drug čas. Gledal je svojega malčka, kot da ga prvič vidi. Postal je velik fant. Kaj mu bo lahko dal na pot življenja, če se bo še naprej tako vedel do njega. Ne dosti, ali pa nič. Vedno bolj bi mislil samo nase in na svojo izgubljeno ljubezen, otroku pa bi jo odtegoval, namesto dajal. Res čudno, da ga je moral nato spomniti šele Jernej. Pravzaprav — žalostno!

Globoko je vzdihnil. Otrok, ki ga je ves čas radovedno opazoval in čakal njegovega odgovora, se ni zganil. Sedel je na svojem stolu, kot da je bolan.

»Kaj je s tabo Jernej, kaj si se prilepil na ta stol, kot da ni nobenega drugega opravila pod soncem?«

Deček ga je še bolj začudeno pogledal in ni mogel ničesar reči.

»Pojdi no, ga je vzpodbudil, oblekla se bova in odšla na izlet! Si za to?«

»Da!« je dahnil mali in se že hitel oblačit v svojo sobo

»Kam bova šla?«

»Si bova po poti izmislila«, malo je molčal, nato pa dodal: »Vzela bova kopalke, lahko bi se šla kam kopat.«

Ko sta že tekla po stopnicah, ga je mali vprašal: »Kako pa bova ukrenila glede nove mame?«

»Počakala bova, veš, morda jo bova le srečala, do takrat pa se bova igrala, smejala, skratka lepo nama bo. Saj si za to?«

»O, sem. Malo bom pomagal pri pospravljanju, sicer bom pa kmalu zrasel in potem bova zmogla brez mame, če je medtem ne bova našla!«

Pritekla sta na dvorišče. Zunaj je bil siv deževen dan. Vendar ju to ni motilo, da se ne bi lovila med avtomobili in lužami. Odločila sta se, da bo ta dan za njiju sončen.

Dora Rovere

ZEMLJA, PLAMEN IN PUNTARSKA PEST

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Kot plaz ob nenadni odjugi, tako so se puntarskemu stotniku vsipale v zavest gmote vprašujočih misli, se grmadile, oblikovale, plemenitile, bistrile in končno prehajale v tisto magično razsežnost skozi katero vznikne prometejska volja, ki obvladuje človeka in ga postavlja v žariščne točke — na njegovi neizmerljivi poti skozi prostor in čas.

Odločil se je. S Črnim Bojanom bosta odjezdila k vodji punta — Matiji Gubcu. Črni je molče in zbrano poslušal Klenovška. Oči so mu od časa do časa dobile zvit lisjaški izraz, komaj je čakal konec pripovedi.

»A tako, gospodu baronu je poleg bogatega bojnega plena, še zadišala mastna odkupnina. Toda vrag bo, če to bogastvo zavoha Turjačan ali pa lakomni Tači, takrat ne bo milosti za trdnjavskega jastreba!«

»Točno, v tem grmu tiči zajec«, je nečakano vskočil z besedo Klenovšek; »v Vojni krajini skoraj nihče ne mara prekanjenega podpolkovnika, zaradi tega je dobil vzdevek — Osat. Že zdavnaj ne bi več gospod baron teptal črne zemlje, če ne bi nad njim bdel cesarski orel. Ko sem jezdit od mlinarja Mandiča k tebi, se mi je nekaj pobilnilo; sovraštvo in zavist med grajskimi bomo tako krepko podkurili, da se zlepa ne bo ohladilo!«

»Karli, spuščaj se v veliko tveganje! Vseeno pa me zanima, kakšen načrt imaš?«

»Zaenkrat je to še skrivnost, zvedel pa boš med potjo.« Bojanu se je pobesil nos, toda vseeno je besedičil naprej: »Kraj pa greva na pot? Pa še nekaj me skrbi! V tem snegu jezdit naokrog bi bilo preveč sumljivo in nevarno. Ljudje se držijo doma in midva kot osamljena jezdeca, bi hitro padla grajskim hlapcem v oči.«

Klenovšek je zaslutil kam merijo Bojanove besede. Rezko ga je prijel: »Bojan, govorim in ukazujem ti kot puntarski stotnik, osedlaj konja in pripravi vse potrebno za daljšo ježo!«

Nad zasneženimi poljanami je počivala zimska tihota, le črni krokarji so jo motili s svojim zlovesčim in zloslutnim kranjem.

Gospod grof, ujeli smo dva rokovnjača in ju vrgli v ječo. Eden od njiju je imel pri sebi nekakšno pisanje, izvolite si ga ogledati. Tršat hlapec, oborožen s kratkim mečem stopi k grofovi mizi in odloži zmečkan pergament. Tači ga zviška in malomarno pogleda, nakar se zdrzne in začne pozorno brati. Med branjem mu je obraz postajal mrk in nejevoljen. Besno trešči s pestjo po mizi in karajoče zavpije: »Takoj, pri priči mi pripelji rokomavharja, v bodoče pa da si ne dovoliš več zapirati postopačev brez moje vednosti!« Presenečen hlapec debelo pogleda in odhiti v ječo po Klenovška in Črnega.

(Dalje prihodnjic)

MALI

Hura, na morje gremo!

(Dragi bralci! Kakršnakoli podobnost z resničnimi dogodki je zgolj golo naključje.)

»Ali je vse v kovčku? Pa potovalka, so v njej vse tiste drobnarije, brez katerih človek enostavno ne more več živeti? Kaj, ti Marjetka hočeš še Bambija vlačiti s seboj? Bodi resna, saj si že tretji razred končala; ljudje se ti bodo smejali. Jelka pa še kar tiči ob ogledalu. O ti ubogo ogledalo! Družinica, sedaj pa je napolnil tisti trenutek, ko moramo vzeti pot pod noge; kajti avtobus ima do minute natančen odhod!« je vznemirjeno tarnal očka in obupno pogledoval na uro.

Vse se je gladko izteklo. Družinica sedi v avtobusu in se vsa srečna pelje na morje. Porajal se je čudovit, veder, topel in sončen dan. Avtobus prelestno drsi po novi avtocesti, oko se iskri od čarov, ki jih vpija z nežno zelene krajine.

Jelko nekaj vznemiri, sunkovito jame obračati glavo na vse strani in že razlaga mami: »Veš, tukaj nekje, kjer se sedaj peljemo, mora biti Ravbarkomanda.« »Točno«, odgovori mama jedrnato.

Ob teh besedah se Marjetkine oči poredno zaiskrijo in naslovi na očeta kočljivo vprašanje. »Čuj, kam pa hodijo razbojniki ropat iz Ravbarkomande?« »Nikamor, ker jih ni več.«

»Kdaj pa so živeli?« vztrajno vrta Marjetka.

»V davnih časih, ko še ni bilo milice.«

»Aha, že vem. To je bilo v tistih časih ko so živeli slavni vitezi. Atek, sedaj pa mi povej, kako so jih vitezi potolkli.«

»To pa je že druga in grozno dolga zgodba, mi se pa peljemo na morje in se raje pogovarjamo o kopanju.«

Morje in cene so bile ravno prav slane, da se je še kar dalo shajati; sonce je širokogrudno sijalo in s svojimi čudodelnimi žarki je prijazno temnelo polt. Čudoviti dnevi so bliskovito minevali in napolnil je dan odhoda.

Družinica spet sedi v avtobusu, s to razliko, da je sedaj lepo zagorela in polna nenavadnih počitniških doživetij.

Pot, po kateri je hropel avtobus, se je vztrajno vzpenjala v nešetih zavojih vse više in više. Oči so blago zrle na srebrno morsk gladino in poslavljajoče božale bela jadra številnih jadrnic, ki so plule nežnane kam.

Preko serpentin in globač se avtobus zmagoslavno prebije do čudovite avtoceste, voznja postane prijetna, lepa in mirna.

Očka opazuje pokrajino, ki tone v blagem mraku; nenadoma se nečesa spomni, prisede k Jelki in de: »Ko se bomo peljali mimo Ravbarkomande, glej da niti besedice ne spregovoriš o tem čudnem kraju.« V odgovor je prikimala. Jelka je obljubo držala in avtobus je tiho zdrsel mimo Ravbarkomande — ne da bi je kdo omenil.

Kadarkoli se očka pelje mimo Ravbarkomande se spomni in to vsakokrat, da Marjetki dolguje grozno dolgo zgodbo o slavni vitezi, ki so baje v sivih davnih časih potolkli razbojnike.

MALI

ROTIČEK poezije

SREČA — EGOIZEM

Neznansko velik in močan
je moj občutek sreče,
ko ves prezebel in droban
mi med dlanmi trepeče.

Moja toplota nanj prihaja,
da drami se njegova moč...
Prek moje sreče senca vzhaja,
duši jo, kakor dim pekoč.

In glej, že s krili vztrepetana
telesa sreče med dlanmi,
skeleča bol me spreletava,
ko vsak trenutek bolj živi...

Vzleti občutek sreče, poln moči,
a moja lastna je pošla,
ostala praznih sem dlanj...
Mihaela

Premalo hlabrosti
premored,
premalo volje in želja,
da bi kot drugi
zaživela,
ne bi bila osamljena.

Ni običajno to življenje,
ki ga živim,
imam občutek
kot, da vedno znova,
življenja zakone kršim.

Dora Rovere

Krhko je nekaj
v meni
in ranljivo.

Raniti včasih
res me ni
težko.

Bilo bi bolj
preprosto, sprejemljivo,
če temu,
ne bilo bi tako.

Solze pritečejo,
počas mi
po licu.

Kot blag obliž,
na rano
priteko.

Potem je laže,
ni več bolečine,
potem naenkrat —
vse je spet lepo.

Dora Rovere

maš aerovček

Tokrat smo dobili že več prispevkov za stran naših Aerovčkov. Tudi Celjanka se nam je oglasila. Kaže, da vam bolj ustreza, če nimate obveznega naslova, ampak si lahko temo sami izberete. Tokrat vam predlagam, da opišete, kako ste preživeli počitnice, saj upam, da se vam bo v naslednjih mesecih pripetilo kaj, kar bo vredno objave.

Prispevke mi pošljite do 30. avgusta 1977. Zopet se vam že vnaprej zahvaljujem.

Janja Završnik

Dober dan, narava

Lep in sončen dan je bil. Sprehajala sem se ob Savinji in opazovala prebujajočo se naravo. Bila sem dobre volje in zato sem veselo sanjarija o tem, kaj vse bom počela v počitnicah.

Iz premišljanj me je nenadoma potegnil divji motorist in se potem, ko bi me bil skoraj plovil, še zadrži: »Smrklja, kod le hodiš!« »Divjak!« mu zabrusim, a on je že bil na mostu in kot bi mignil v parku. Mahoma sem postala slabe volje in prenehala sem sanjariti. Začela sem opazovati mimoidoče in v veliko ogorčenje sem videla, da imajo mnogo okrasnega grmičevja in cvetja. Pa ne samo otroci, tudi odrasli so z veliko vnemo trgali grmičevje. Od nekod je pridrvel spet tisti motorist in meni nič, tebi nič vrgel po tleh ogrizeno jabolko. Po poti je prišla ženska in vrgla prazno cigaretno škatlo z ogorki v bližnji grmiček »Le kje je paznik?« sem se vprašala in stekla po stopnicah k bregu Savinje. Zagledala sem v umazano vodo, ki je bila nekoč bistra in žalostna sem se spomnila na nekega pesnika, ki je nekoč ponosno pel o Celju — belem mestu. Danes bi kvečjemu lahko vzkliknil: »Celje, mesto črno!« Ko gledam stare slike mojega rodnega kraja, skoraj ne morem verjeti, da je bilo Celje včasih tako čisto in zeleno. Polno drevja, zelenja in cvetja je bilo po mestu, ki je bilo čisto, nič prašno. Zrak je bil tak, kakršnega vdihavamo danes le še v Logarski dolini in Julijskih Alpah, Savinja pa je bila pravi biser.

Za hip sem zaprla oči in se zamislila ob tem, kaj bi naredila, če bi bila vsemogočna. Najprej bi izumila stroj, ki bi požrl vse smeti in jih spremenil v torte, čokolado, ananase, potem bi vse tovarne prestavila na Luno, Savinjo bi očistila in nasadila ob nje rastline, prepovedala bi sekati drevje in trgati cvetje, namesto z avtomobili bi se vozili na letočih preprogah...

Toda to so samo sanje! Te sanje pa bi se lahko, verjemite ali ne, vsaj delno uresničile. Če bi pazili na okolje, če se ne bi za vsako figo vozili z avti, če ne bi metali smeti na tla, bi veliko pripomogli k lepšemu okolju. Pravzaprav nas mora biti sram, da se tako obnašamo do narave. Vedno poudarjamo, da smo civilizirani, torej tudi delajmo tako kot bi morali, saj se mi včasih, ko opazujem sprehajalce zdi, da so ušli iz Potočke Zijalke. Pomislimo, kaj bi bilo, če bi v času živel naš veliki pesnik Prešeren. Zgrozil bi se nad tem, kar smo napravili iz tako čudovitega delčka zemlje.

To, kar nam je pel Prešeren v svojih pesmih velja zdaj samo še za naše planine, a če bomo nadaljevali s takim onesnaževanjem, tudi zanje to ne bo več dolgo veljalo.

Kadar sem v planinah, vedno neizrekljivo občudujem naše mogočne velikane, ki že stoletja stoje trdno in ponosno na meji naše domovine, ter skrivajo v sebi majhne, a čudovite kotičke. Tu pozabiš na vse skrbi, ki te tarejo v mestu, slišiš le šumenje vetra in zvončkanje ovac, vidiš pa čudovite trate in pisane cvetove, ki krase ta prelek planinski svet.

Tudi v avtobusu, ko slišiš ropot avtomobilov in duhaš zrak, ki smrdi po bencinu, si še vedno pod vplivom prelepih vtisov in z mislimi si nekje daleč sredi planinskega raja.

Zato čuvajmo ta raj in ne dopustimo, da bi postal še ta onesnažen, trudimo se, da bomo tudi sedaj lahko rekli vsem slovenskim rekam:

»Krasné sté bistré hčere planin!«, kakor je nekoč to zapisal z veliko ljubeznijo do narave v srcu, naš Simon Gregorčič v čast reki Soči!

Adrijana Požun, 7. b
OŠ I. celjske čete, Celje

Bilo me je strah

Neke sončne nedelje smo se s starši odpeljali na Dolenjsko. Precej časa smo se vozili po gladki cesti, nazadnje pa smo prispeli v Trebnje. Tam imamo stare znance in ta dan smo hoteli preživeti skupaj. Dopoldne smo preživeli ob dišeči kavi in prijetnem pogovoru.

Po kosilu smo se odpeljali v Dolenjske Toplice. Vozili smo se približno uro in ko smo prispeli v Toplice, smo pripeljali v pravi vrvež starih in mladih.

Ker je bila nedelja sončna in topla, smo ostali kar pri zunanjem bazenu. Starši so se ulegli na sonce, ki jim je zagrelo utrujene ude, mi otroci pa smo šli plavat. Plavali smo gor in dol po bazenu, skakali v vodo in počeli vse mogoče vragolije. Imeli smo se čudovito. Toda

sonce se je pričelo spuščati na zahod. Še zadnjikrat smo skočili v vodo in se pripravili za odhod. Toda jaz nisem bila zadovoljna. Še enkrat sem skočila. Bila sem že skoro v vodi, usta pa sem imela še vedno odprta in odprta. »Čof!« je naredilo in voda neprijetnega okusa je pljusnila v grlo. V glavi se mi je zavrtelo in...

Sonce je zopet sijalo in okrog mene se je vse vrtelo. Vse se mi je zdelo tako čudno. Bila sem v vodi, sedaj pa sem na suhem. Saj nisem žaba. Potem so mi povedali, da bi kmalu utonila, če me ne bi brat rešil. Srce mi je kar pokalo od strahu. »No, samo da sem živa!« sem si rekla ter jo še enkrat popihala v vodo.

Alenka Kušar, 14 let

Jeziki

Mojca in Anka sta v delovni sobi in se učita.

Mojca se uči angleščino, njena starejša sestra pa francoščino.

Mojca je v svoji radovednosti in domišljiji vpraša: »Kateri jezik ti je najbolj všeč? Tale angleščina mi ne gre in ne grec.

»A jezik? Ja. Recimo — svinjski!«

Mojca

Alenka je imela sivo muco. Nekega dne se je Alenka igrala na cesti. Muca je skakala okoli nje in tokrat je pripeljal avto in zbil s ceste muco.

Ker pa je Alenka imela muco rada, je bila zelo žalostna.

Ivankica Veligovšek
2. a razred Šempeter

Drobci iz celjske kronike

Leta 873 — V celjski okraj so prileteli ogromni roji kobilic, ki so požrle vse nasade.

Leta 1201 — Celje in okolico je zajel hud potres, ki je porušil mnogo hiš.

Leta 1687 — Pogorelo je celo mesto Celje.

Leta 1853 — Okrog Celja je toča vse pridelke popolnoma uničila.

Leta 1953 — Celje in okolico je močno prizadela huda poplava.

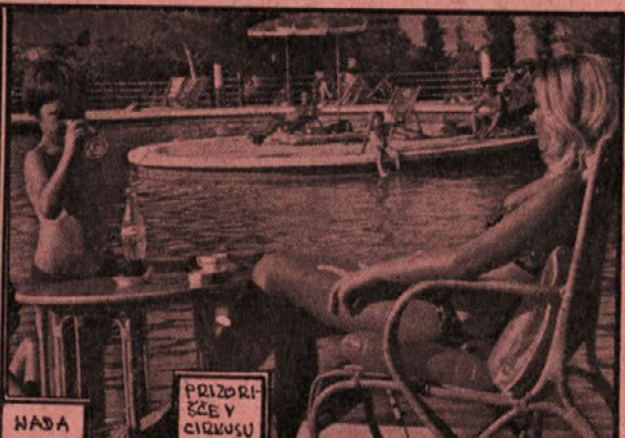
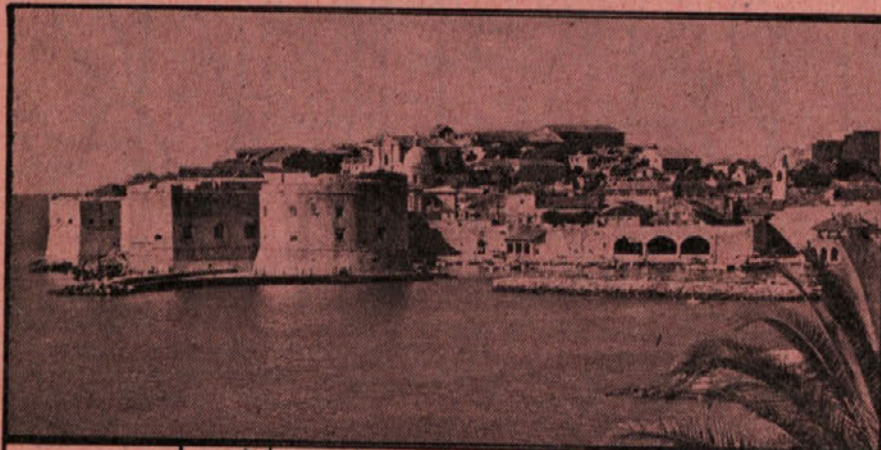
Leta 1973 — V Celju so začeli proizvajati titanov dioksid.

Knjige in Slovenci

V ponedeljek 13. junija je televizijec B. Prestor v kulturnih diagonalah izjavil: 90% Slovencev še ni prečitalo nobene znanstvene knjige, 80% še ni prečitalo nobene strokovne

knjige in 50% Slovencev še sploh ni prečitalo niti ene knjige! Torej bo le držalo, da je knjiga res naša najdražja priateljica — najdražja so namreč tudi zelo redke! (LoSt)

NAGRADNA KRIŽANKA



	NERO POSKOČELI PLES VRATNI IZRAZ PRI OBLEKI	POPOTHA TORBA	PREDEL NAD OČESOM	KRALJKA NASSARI	RUDNIK LIGNITA PRI TOZLI	AM. PISATEL KJICA NOBELOV ZA MIR (JANE)	CUCELO TROCVRA TUOST KVAJD. V DROBIZ				PRIZOR ČEJE V CIRKUSU	ZNAČAJ	OLGA IVANOVIC	KOS BOJENKO VE OPREME	NEVARNA PADAVILA	
GEOMETRIJSKO TELO CENEREC	IDELO- VALEC TORBT									SPODNJI DELI OBLEKE						
SPONA, VEZ				BARVA KART OBODJE ZA TANČENJE						SPRICAL SAVE IZ BIN			IVAN ČARGO SOVAZNIK KRCAKOVA			
PODZEH- NI HOBNIK			TOV. V MARIBORU OUREPC. PIZACA				ZRELENJE OB MIŠI EVA SRŠEN				PALEC COLA NAKLADA- LIŠČE				RISTO SAVIN	
PODLOŠNI SILO DELO V PEVDA- LIZILO					ŠPORTNIK, PO 40 IČKO STRNINA									KATRAH		
KUJIGA ZENJJE- VIDOV, ATLAS						OTOK PRI LOŠINJU GL. MESTO ŠE							NEZNANA V NPITEN. GERMANI OREL			
ČRNA MAGA ZA UMBLIM							SIR. 12. OSOLTENE SRETAHE								DREAVNIK ROŠIGI	ZUOK
	SLOVITI FINGU ARHITEK (ALVAR) PERZIJA	RASLINA, UPORABNA ZA NETLE	SPOJINA PRVINE S KISIČOM OTOCJE V POLIMETSI				PRIPADNIK ITALOV TOMOVSU NAČIN	STROJ, PRIPRAVA POKLON OČE								
DEL KNIŽIGE				GOSPODARSKI NAČEVNIK ŽIVEC								ERZŠNIK,	SAJTE			
OPREDELJE NA NEBESNI EKVATORJU					FR. PEVKA (SYLVLE) DEL LJUBLJANE							TOBE KRALJ TRENJE			LETOVIČE PRI OPATJI	
PUNJO RAJANJE							BODOBNI ŠVICARSKI PISATEL (CLAUDE)						SILICI MILANO			
	VESTA OBLAZI- NTEJENJA POHISTVA															

KDO SO NAGRAJENCI?

Tokrat vam je tovariš Alojz SMID nastvil v križanki, ki jo je sestavil, dve zanki. Uspešno sta jo prebrodila od dvaindvajsetih reševalcev — le dva. In kateri besedi sta vam povzročili največ težav? To je tujka KARABINAR (in ne Karabiner kot ste pisali) — za vrsto zaponko na vzmet; druga zanka pa je bila v besedi ASEONA (in ne Aseana), zdravilišče ob jezeru Lago Maggiore.

Tako tokrat nismo podelili tretje nagrade:

1. nagrado — 100 din, dobi Franc Brdnik, Reteče 41,
2. nagrado — 75 din, dobi Brigita Zupanc, Splošni sektor.

Rešitve nam tokrat pošljite do 30. avgusta 1977 v uredništvo NAS AERO, s pripisom — NAGRADNA KRIŽANKA.

INŠTITUT JOŽEF ŠTEFAN

Inštitut »Jožef Stefan« iz Ljubljane si prizadeva, da bi s svojim delovanjem pridelal vse do delavskih vrst. Širšo javnost Slovenije želijo seznaniti s svo-

Danes prehaja v splošno zavest, da so institucije, kot je Inštitut »Jožef Stefan«, ki ima za seboj že dobrih 25 let delovanja, v letih svojega obstoja imele pomembno vlogo pri razvoju znanosti, gospodarstva in kulture v našem prostoru.

Če ne poudarimo posebej številnih osnovnih raziskav na naravoslovnih področjih, ki so ponesele ime slovenske in jugoslovanske znanosti v svet, potem želimo še posebej opozoriti na našo tesno povezanost z razvojem gospodarstva in družbe. Ta povezanost se izraža v dolgoročnih okvirnih pogodbah, ki smo jih sklenili z nekaterimi večjimi gospodarskimi organizacijami in združenji na področju kemijske, farmacevtske in elektronske industrije, medicine in računalništva. S tem smo si oboji ustvarili možnosti, da se vloga inštituta kot raziskovalne organizacije in vpliv gospodarstva na raziskave na smotern način dopolnjuje v skladu s potrebami družbe in neposrednih porabnikov.

Naj navedemo nekaj organizacij združenega dela, s katerimi tesneje sodelujemo: NE Krško, AET Tolmin, Lek Ljubljana, Krka Novo mesto, Tovarna dušika Ruše, Iskra, Comet Zreče, Rudnik živega srebra Idrija, Železarna Ravne, Salonit Anhovo, ETA Cerkno in še mnoge druge.

IJS šteje danes 20 interdisciplinarnih, med seboj povezanih skupin, ki vključujejo več kot 100 doktorjev znanosti, več kot 150 magistrorov in diplomiranih edina ustanova, katere strokovnjakov ter 80 tehnikov. Na IJS se raziskovalno udeležujejo večji del univerzitetnih učiteljev na naravoslovno-matematičnih fakultetah. Tako na primer je velika večina fizikov pa tudi velik del kemikov prišlo prav z naše institucije. Mnogi od njih so ob raziskovalnem delu na IJS postali svetovno znani strokovnjaki na svojih področjih.

IJS je prvi pri nas uvedel računalništvo kot organizirano metodo dela in discipline in je še danes ena najaktivnejših institucij na tem področju. Prvi računalnik ZUSE je začel delati leta 1963. IJS je organiziral Republiški računski center in prispeval zanj večino vodilnega kadra. IJS sam pa tudi organizira poslovanje na osnovi računalniške obdelave podatkov za številne naročnike. Od vsega začetka je IJS sodeloval pri razvoju nuklearne medicine. Pred časom je bil ustanovljen Center za nuklearno medicino in računalništvo. IJS je prispeval originalno instrumentacijo in stro-

jim delom, zato so poslali več prispevkov, ki jih objavljamo tudi mi. Danes bomo pričeli s prvim. Upamo, da bo to za vas zanimivo branje.

kovnjake. Na področju jedrske energetike je v Sloveniji IJS njaki so si nabrali eksperimentalne izkušnje za delo z reaktorji in so dolga leta študirali razne znanstvene in tehnološke

Zamisel, da spregovorim nekaj o delu konstruktorjev in problematiki konstruktorske dejavnosti, se mi je porodila ob branju članka tov. Alje Stefančič: »Nekaj o dejavnosti oblikovalcev«. Ker delo konstruktorjev ni tako priljubljena tema tistih, ki radi komentirajo in sodijo o delu drugih, naj ima ta članek res čisto informativni značaj.

Konstruiranje je tisti del narčtovalnega postopka, v katerem morajo biti določeni vsi podatki kateregakoli proizvoda (kemičnega ali grafičnega), predno gredo v izdelavo. Nosilci te dejavnosti so inženirji in tehniki, ki morajo biti ustrezno izobraženi in, ki imajo nekaj nadarjenosti in veselja za ta poklic. Cilj konstruiranja je realizirati nek vnaprej določen, tehnični problem z uporabo znanja naravoslovnih zakonitosti in lastne intuicije. Prvo si konstruktor pridobi z ustrezno izobrazbo in predmeti kot so: matematika, fizika, mehanika, termodinamika, tehnologija, nauk o materialnih in ostalih predmetih iz strojništva, drugo pa z delovnimi izkušnjami.

Da bomo mogli uspešnost dela na tem področju pravilno oceniti, moramo povedati, da je celotno področje konstruiranja razdeljeno na tri dele, ki so različno zahtevni glede vrste znanja, kakor tudi glede uporabe raznih novih metod. Prvo področje, ki je za prodor na tržišče najbolj interesantno so *nove konstrukcije*. Za nove konstrukcije je značilno, da predhodno ne obstaja vzor, niti ni rešen princip delovanja. To področje zastopajo v raznih delovnih organizacijah od 10 do 30% vseh zaposlenih v konstrukciji. Pri nas je zaradi kadrovske nezasedenosti in prostorske utesjenosti na tem področju storjenega malo, oziroma nič, čeprav praksa kaže, da je prav zato mnogo koristnih predlogov obtičalo ne-realiziranih, ker konstrukcijsko niso bili obdelani. Le malo je inovatorjev, ki bi svoj predlog obdelali do take faze, da bi ga bilo mogoče realizirati, kljub dobro izdelanemu samoupravnemu sporazumu o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih. To je naloga kon-

probleme na področju nuklearne tehnike.

Pomembne so tudi raziskave in razvoj novih materialov, npr. feroelektrikov in piroelektrikov, keramike, trdih materialov itd., dalje raziskave, ki zmanjšujejo vpliv tehnologije na okolje (zaprti tehnološki krogi, predelava industrijskih odpadkov). IJS uvaja moderne metode v medicino. Na primer biokibernetika in biofizika.

IJS je v skrbi za okolje razvil in vpeljal razne izredno zah-

tevne metode za določanje koncentracije strupov v biosferi.

IJS je vedno predstavljal institucijo, ki je imela odprta vrata za vstop novih znanstvenih informacij in tehnologije z vsega sveta. Zajemamo jih pri izvoru, preden se skrijejo za komercialne bariere.

Gre torej za celo mavrico raziskav, ki pogosto posegajo v sam svetovni vrh, so lahko neposredno uporabne ali pa pripravljamo tla za morebitno poznejšo uporabo.

Nekaj o delu konstruktorjev

strukturjev. Zato bomo v mesecu maju na tem področju novih konstrukcij izpolnili vrzel z razširitvijo oddelka v prostoru plekarske delavnice in zasedbo DM konstruktor II. Temu področju sledijo *variantne konstrukcije*, pri katerih je princip delovanja sicer znan, treba pa jo je prilagoditi za naše tehnološke postopke. V praksi dela to 30 do 60% konstruktorjev, pri nas 67% t. j. dva konstruktorja I. Tretje področje pa obravnava konstrukcijske probleme, ki so v bistvu rešeni, le da jih je treba prilagoditi posebnim zahtevam, lahko bi jih imenovali *namenske konstrukcije*. V to skupino spadajo strojne naprave za določene namene, ki jim naročniki (obratovodja, oddelkovodja, tehnolog) vnaprej predpišejo pogoje. V posameznih podjetjih obsega tovrstna dejavnost 20 do 40% zaposlenih v konstrukciji, pri nas 33% t. j. en konstruktor II.

Ob prikazu, kako se deli konstruktorska dejavnost na tri področja, sem že nazival nekaj podatkov, ki kažejo na mačehovski odnos do te dejavnosti v kemijski in grafični branži. Trije konstruktorji pomenijo 0,2% od 1500 zaposlenih. Kot primer pa naj navedem podatek iz ZRN, kjer je v 20% podjetij v konstrukciji 2 do 5%, v 30% podjetij 5 do 10% vseh zaposlenih; v 25% vseh podjetij pa od 10 do 20% zaposlenih. V Litostroju, ki je pri nas v tem pogledu vodilno podjetje, je 7,5% vseh zaposlenih v konstruktorski dejavnosti. V Jugoslaviji so zavzemali leta 1974 konstruktorski kadri 1,9% vseh zaposlenih. Ta zadnji podatek potrjuje zgoraj navedeno trditev, da smo vse preveč zanemarjali to dejavnost in bi morali po petnajstih letih našo konstrukcijo kadrovsko ojačati na šest konstruktorjev, t. j. 0,4% vseh zaposlenih.

Glede na pomembnost konstruktorskega dela bi se morali biroji kadrovske ojačati, toda namesto tega beležimo med mladim tehničkim naraščanjem stalno upadanje interesa za to dejavnost. Kot glavne razloge za upadanje interesa za konstruktorsko dejavnost naštevajo predvsem: — Veliko manualnega dela, v katerega se šteje sto-

ja za risalno desko, kar predstavlja velik telesni napor; velika stopnja samostojnosti pri odločanju, zmožnosti sinteze in oblikovne intuicije; — zelo slabe možnosti napredovanja; — za težko delo in veliko materialno odgovornost, relativno slabo nagrajevanje. Zato kadri beže v stroke in dejavnosti, ki niso tako ustvarjalno zahtevne, anonimne in družbeno nepriznane, dobijo pa enako ali boljše plačilo.

Sedaj pa konkretno nekaj o delu konstruktorja. S tem, da konstruktor sprejme naročilo, mora pripraviti delavniško dokumentacijo, ki vsebuje dimenzioniranje, detajliranje, zbir materiala in standardnih elementov, navodila za montažo, obratovanje in ostala tehnična poročila. V tej fazi konstruiranja je treba izvesti tudi vse potrebne raziskave in določiti tiste dimenzije in podatke, ki jih ne moremo izračunati. Pogosto je treba tudi računske rezultate potrditi s preizkusi. Ko je delavniška dokumentacija gotova in se v delavnici izdelujejo posamezni sklopi, mora zopet konstruktor odločiti o vsaki spremembi, ki nastane iz kakršnegakoli razloga. On je tisti, ki nadalje spremlja napravo med montažo, ter obvezno sodeluje pri prevzemnih preizkusih in stavljanju stroja, naprave, v obratovanje. Vsak nov stroj ima »porodne« težave, ki se odstranjujejo med poizkusnim obratovanjem. Če ni večjih težav in če stroj srečno steče, potem je delo konstruktorja zaključeno in ga nihče več ne omenja, če pa se pokažejo težave, potem pa je konstruktor tako rekoč privezan za stroj toliko časa, da so napake odstranjene. S tem skopim orisom konstruktorske dejavnosti naj bo prikazana pomembnost konstruktorjev tudi v naši delovni organizaciji, kjer pa žal s tremi konstruktorji ni moč kaj več storiti na področju *novih konstrukcij* in inovacijske dejavnosti.

Zaključil bi z željo, da izzveni informativno, a nekaterim vzpodbudno, da napišejo »nekaj o svojem delu«.

Franc Kazimir

Naši nagrajenci

Sicer smo malo pozni, saj so medalje in odlikovanja podeljevali v letošnjem jubilejnim letu že pred prvim majem. Žal

dobitnike priznanj nismo mogli predstaviti v 2. številki NAŠEGA AERA, zato jim posvečamo tole stran v tej naši številki.



Jelisaveta Podgornik

na predlog IS Skupščine občine Žalec je za svoje delo v občini, za velik trud pri napredku gospodarstva in samoupravljanja prejela red dela s srebrnim vencem, ki ga podeljuje predsednik republike. Sama nam je ob tem povedala naslednje:

»TOZD Kemija Šempeter kot kemična proizvodnja v občini Žalec veliko pomeni, vendar mogoče danes ne bi toliko dosegli kot smo, če ne bi bili v okviru Aera. Res je, da se moje delo v Aeru pokriva z delom v občini, vendar menim, da sem dobila priznanje kot nagrado za delovanje na gospodarskem in družbenopolitičnem področju v občini Žalec in ne toliko za delo v Aeru (tov. Podgornikova sodeluje v petih komisijah v občini op. avt. čl.). Moje delo in življenje je zelo tesno povezano z gospodarstvom občine. Priznanje mi ni stopilo v glavo, v mojem delu se ob tem priznanju ne bo veliko spremenilo. Mogoče le v toliko, da bom morala še več delati, še več dati od sebe...«



Marija Pleteršek

dobitnica zlatega znaka OF. Ta znak je dobila že drugič, saj je 1975. leta že dobila srebrni znak OF. V uradni obrazložitvi je bilo povedano tudi naslednje: Zaradi sodelovanja v NOB, od marca 1942. so jo italijanski okupatorji pregnali iz domače vasi. Po osvoboditvi je nadaljevala z delom v občinskih vodstvih družbenopolitičnih organizacij, v krajevnih skupnostih.

Delovna je bila na področju socialnega skrbstva. Čeprav hudo bolna, se še vedno vključuje v politično delo na terenu. Cenjena je kot sodelavka, mati, kljub vsem obveznostim je vedno našla čas za delovanje v sredini, v kateri živi...

Marija Pleteršek je bila zaposlena v Aeru od 1954 do 1972. leta. Impregnirala je dvobarvne trakove. Kakor sama pravi, je

bila s tem delom zadovoljna, tako da se ni hotela nikdar premestiti drugam. V Aeru je tedaj opravljala številne funkcije. Stiri mandatne dobe je bila član DS AERO, sekretar ZK, predsednik upravnega odbora, predsednik sindikata...

Veliko svojega časa je žrtvovala družbi (bila je predsednik SZDL Trnovlje, predsednik ZB, predsednik SIS Trnovlje, članica, deluje še v komisiji socialnega skrbstva Celje, pri Rdečem križu...). Veliko spominov, prijetnih, lahkih in težkih trenutkov je ostalo Mariji Pleteršek.

Sama pravi danes takole: »Družina je bila ob mojem delu vsekakor prikrajšana. Na račun nekoga mora iti. Veliko gradiva sem morala preštudirati, ko sem bila republiška poslanka. Še sedaj pa delujem kot predsednik ZB Trnovlje, vodja delegacije SIS, predsednik sveta za dodeljevanje družbene pomoči.

Ne vem, če bom to še lahko opravljala. Jaz to preveč na široko gledam. Vidim, da dajemo mnogo denarja za stvari, ki niso potrebne, revežem kot pomoč pa le dvajset starih tisočakov.

Lepih in težkih trenutkov se spominja Marija Pleteršek. »Najtežje mi je bilo, ko so mi na komisiji povedali, da zaradi bolezni hrbtenice ne bom mogla več delati. Bila sem še priprav-

ljena za delo. Tako so me šokirale besede komisije, da sem komaj prišla ven, pa do najbližje klopce, kjer sem se razjokala. 25 let delovne dobe sem imela. Od upokojitve še nisem šla v proizvodnjo, preveč mi je hudo. Na izlete pa še sedaj rada grem...«

»Srečna sem bila, ko so me izvolili v delegacijo, ki je ponesla čestitke tovarišu Titu, 24. maja 1964. leta. Tita sem že poprej videla, ko je govoril, toda od blizu ga še nisem videla, kje da bi se z njim pogovarjala. Najbolj so mi ugajale njegove oči. Kako preprost človek je bil to. Pogovarjala sva se kot stara znanca, tudi šalil se je. Vesel je bil darila, ki smo mu ga prinesli.«

Še je obujala spomine, Marija Pleteršek. Žal nimamo več prostora, da bi še več napisali. Ob koncu še enkrat iskrene čestitke tov. Marija Pleteršek in želimo vam mnogo zdravja, da boste še v miru opravili vse tisto, kar ste si zadali.

Med nagrajenci letošnjega leta so tudi OOS TOZD Kemije Celje ter Rudi Stopar in Marjana Štuhec, ki so dobili srebrni znak sindikata.

Za podelitev priznanja je osnovno organizacijo TOZD Kemije Celje predlagal IO konference osnovnih organizacij sindikata Aera.

OOS TOZD Kemija Celje šteje 387 članov in ima organiziranih 15 sindikalnih skupin in devetnajst-članski izvršni odbor sindikata. Sindikalna organizacija pa ima obširen akcijski program, ki je sestavljen na podlagi nove ustave in 8. kongresa sindikatov. Ta program tudi izpolnjujejo. Tako skrbijo za poglobljanje samoupravnih in delegatskih odnosov ter delovne pogoje delavcev. Z vsa skušajo urejevati življenjske in aktivnostjo pa se vključujejo tudi v občasne naloge.

In kaj sta povedala o dobljenem priznanju oba nagrajenca?

MARIJANA SUHEC

Priznanje mi pomeni zelo veliko. Sprva sem bila zelo presežena in kar nisem mogla verjeti, da so podelili priznanje prav meni. Še posebno sem bila ganjena in počaščena na podelitvi, kjer je bilo vse zelo slavno — od govora, preko podelitve, do pogostitve.

RUDI STOPAR

Seveda sem bil priznanja zelo vesel, posebno še, ker me je zanj predlagal občinski sindikalni svet. Priznanje mi mnogo pomeni. Menim, da je to neke vrste zahvala za vse moje dosežke družbenopolitično delo. Obenem pa mi bo vzpodbuda pri mojem nadaljnjem delu.

Obisk v Slovenskem gledališču v Trstu

21. maja smo obiskali Slovensko gledališče v Trstu, da bi si ogledali predstavo Benečanka. Ker pa je bil nekdo od igralcev bolan, smo gledali komedijo Igor rad poslušša Bacha. Bilo nas je kar 150, za tri avtobuse in če odštejemo to, da je bila organizacija s strani Izletnika zelo slaba, saj so avtobuse vozili šoferji, ki za takšno potovanje sploh niso bili usposobljeni in smo se zato tudi nekajkrat izgubili. Vendar smo na to zdaj že pozabili in se spominjamo le tistega, kar je bilo lepo in dobro.

V Trstu smo si najprej ogledali Tržaško Rižarno. To je eno izmed uničevalnih taborišč v Italiji med drugo svetovno vojno. V tem taborišču so, kot v mnogih drugih, množično morili vse tiste, ki so bili nasprotniki fašizma neoziraje se nato, kakšne narodnosti so bili.

»Rižarna« se imenuje zato, ker je bila ta predvojna zbiralnica in predelovalnica riža. Med vojno pa so jo zaradi neopaz-

nega dostopa z morja preuredili v taborišče. Danes je to muzej s spomenikom in prostorom za stalne razstave. Ob našem obisku je bila razstava o španski državljanski vojni.

Po ogledu Rižarne nam je ostalo precej prostega časa za nakupe. Ko smo se ob določeni uri zopet zbrali in se odpeljali v gledališče, so bili nekateri obloženi z zavitki, drugi so si privoščili špagete, skratka bilo je za vsakega nekaj. Potem smo se odpravili v gledališče. Če izpustimo to, da smo se izgubili in zamudili predstavo, ker šofer ni našel gledališča, lahko povemo še nekaj prijetnega: Slovensko gledališče v Trstu je veliko lepše kot naše, sodobna komedija, ki smo si jo ogledali pa je bila čudovito zaigrana.

Bili smo zadovoljni in upamo, da bo še kdaj priložnost, da si bomo ogledali še kakšno predstavo izven Celja, seveda z boljšim organizatorjem.

Dora Rovere

ZAHVALA

U bolu i tugi koju mi je zadala smrt moje majke

KATICE KRHEN

najtoplije zahvaljujem svima iz TOZD Grafika (slagarna, stroj-slagarna), koji su darovali vijenac mojoj dragoj majci a meni izrazili saučešće.

Vid Krhen i obitelj

DRUPA '77

Letošnja 7. mednarodna razstava tiska in papirja — DRUPA '77 — (DRUCK und PAPIER) v Düsseldorfu je po svojih razsežnostih prekosila vse dosedanje tovrstne razstave. To nam povedo že naslednji podatki:

— razstavljal je nad 1.100 razstavljalcev iz 23 držav

— površina razstavišnih prostorov je znašala 95.770 m²

— obiskalo jo je nad 300.000 obiskovalcev.

Nedvomno je bila letošnja DRUPA dovršen prikaz razvojne stopnje današnje tiskarske dejavnosti, ki združuje mnoge posamezne tehnike tiska, katerih vsaka zase je dosegla višek tehnične popolnosti in elektronske opremljenosti.

Posebna izdaja nemške tiskarske revije »Der Druckspiegel« med drugim navaja: danes upamo in verjamemo, da bo po letih zatišja in močno reduciranih investicij nastala potreba po novih, najmodernejših strojih in strojnih napravah. Od zadnje DRUPE (pred štirimi leti) so bili na vseh področjih tehnike napravljeni ogromni koraki napredka. Glede na stalno problematičnost konkurenčnosti bo vedno večji riziko, uporabljati v proizvodnih procesih zastarele stroje in z njimi zastarelo tehnologijo dela. Teško pa je predvideti, v kakšni meri bo DRUPA vplivala kot iniciator za investiranje. Pri tem bo vsekakor odločujoče dejstvo, kakšen je časovni prihranek in kakšna je racionalnost, ki naj bi jo prinesla nova investicija. In to naj bi DRUPA posredovala svojim obiskovalcem; koliko je pri tem uspela, bo pakazala bližnja bodočnost.

Delovna organizacija AERO je poslala na ogled DRUPE v Düsseldorf 20 svojih članov, ki bodo skušali posredovati svoja zapažanja in izsledke svojim solovarišem, vsak pač na svo-

jem delovnem področju. Zato ob tej priložnosti ne bi opisovali strokovne plati te ali one grafične tehnologije, ker so te podrobnosti pomembne le tistemu krogu ljudi, ki na tem ali onem področju delajo. Pričakujemo, da bodo ta posredovanja uspešna!

Pa še nekaj o potovanju in nastanitvi. Razdaljo med Zagrebom in Amsterdamom smo preleteli v dobrih 100 minutah, leteli smo v višini 9000 m. Skozi goste gmote oblakov je bilo le od časa do časa videti pokrajino pod nami: zdaj sklenjen gorski svet z zasneženimi vrhovi, zdaj brezštevilna skrbno obdelana polja in nasadi, vmes kompleksni gozdovi in travnikov, vse pa posejano z mnogimi naselji in mesti in prepređeno z belimi cestami. Čudovit pogled! In ko tako opazuješ pod seboj to pisano pokrajino imaš občutek, da so to drobne makete in kaj težko si je predstavljati, da je življenje med temi ljubkimi maketami tolikokrat tako težko, tako problematično...

Po pristanku v Amsterdamu smo takoj nadaljevali potovanje z avtobusi. Po triurni vožnji skozi tipično holandsko pokrajino smo se ustavili v naselju Kleinwink. Razšli smo se po bungalovih, ki so bili v skupinah razvrščeni po travnatem svetu, poraslim z okrasnim grmičevjem in pritlikavim drevjem. Na naši vsakdanji vožnji na razstavo v 70 km oddaljen Düsseldorf smo prešli holandsko-nemško mejo, zvečer pa smo povečerjali v mestu Venlo (spet v Holandiji) in se vrnili prenočevati v bungalove. Vreme smo imeli vse dni oblačno in prav pogostokrat je deževalo. Tudi med poletom v domovino so nam pogled na zemljo zastirali gosti oblaki, le naš Zagreb nas je sprejel ves bel, od sonca obsijan...

Stane Lavrenčič



Nekateri v času izida te številke našega časopisa že uživajo kje ob morju. Drugi se verjetno pripravljate na dopust. Skratka, čas dopustov se bliža. Nekateri ga bodo preživeli tako, drugi drugače. Z osebnim dohodkom smo ta mesec prejeli tudi regres za letni dopust. Kako bodo nekateri delavci porabili regres, ali se lažje odločijo za dopust, ker dobijo dodatek, ali jim ta denar zadošča za letni dopust ali ne?

Marinka HAFNER (v TOZD Tovarna celuloze in papirja Medvode): Za dopust se lažje odločim, če dobim nekaj podpora. Sicer pa sem bila do sedaj le enkrat na dopustu, ker sem zaposlena šele dve leti.

Stane OVČAR (TOZD Medvode): Regres bom porabil za gradnjo hiše, dopusta pa si letos še ne morem privoščiti.

Momir VIDOVIČ (TOZD Tovarna celuloze in papirja Medvode): Regres bom porabil za oddih na morju. Sicer bom moral še sam dosti prispevati, saj smo petčlanska družina. Seveda pa se lažje odločim za dopust, če dobim še kaj denarja. Šli pa bomo verjetno na Lošinj, v dom. To je ugodno tudi zaradi organiziranega prevoza.

Vinko SKALE (TOZD Kemija Celje): Na dopust bomo vsekakor šli. Smo tričlanska družina in regres sam nam gotovo ne bo zadoščal. Če se hočemo razvedriti, pa še moramo dati nekaj denarja. Človek si mora vsaj enkrat v letu pošteno odpočiti. Sicer pa gremo na morje k sorodnikom, kjer je ceneje.

Anica ŠTRUKELJ (TOZD Kemija Celje): Na dopust ne gre-

mo. Hčerka bo maturirala, to pa je povezano z velikimi stroški. Sicer pa bomo mogoče šli za nekaj dni, največ dva, na morje. Če ne bomo šli, bomo denar porabili za ozimnico.

Milka BOŽIČIČ (TOZD Kemija Celje): Šla bom k staršem v Banja Luko. Sem samohranilka in si težko privoščim dopust. Denar pa bom vseeno porabila.

Ana MELAVC (TOZD Kemija Sempeter): Regres bom porabila za dopust. Za mene že bo — za penzion. Ostalo (za družino) pa bo potrebno še prispevati.

Edi HROVAT (TOZD Kemija Sempeter): Sam regres že ne bo dovolj. Sicer pa gremo privatno pa pride nekaj ceneje. Seveda pa bo potrebno še nekaj dodati. Regres je le za nekaj dni. Saj veste, na dopustu se manj je, pa več pije.

Andrej KRIVEC (TOZD Kemija Sempeter): Regres bom vsekakor porabil za dopust. Sam regres ne bo zadostoval, saj to je normalno. Denar, ki ga dobim bo za nekaj dni, morda še za vožnjo. Večja družba nas gre, pa več zapravimo.

Vladka LETTIG — DSSS: Dalj časa že nisem bila na dopustu, pa bom letos šla za nekaj dni. Seveda mi le regres ne bo zadostoval. Sama bom morala še nekaj dodati. Regres mi pomaga, da se lažje odločim za dopust. Sicer pa vsak denar prav pride.

Anton KIKER — DSSS: Regresa je za dopust dovolj. Pogledajte: Na Lošinj stane za deset dni sto starih tisočakov, ostane še za vožnjo. Kdor je sam, mora imeti dovolj. Letos sem zadovoljen z višino regresa. Pravilno je, da tisti z nižjimi dohodki dobijo več. Letos bom šel v Makarsko, v mladinski kamp. Mislim, da je pravilno, če porabimo regres za tisto, za kar smo ga dobili — za dopust. Z ozirom na tako hiter tempo življenja, je dopusta skoraj premalo.

BOLNIŠKI STALEŽI

(Nadaljevanje s 6. strani)

2. Obrat imp. pap. — 36 dni
3. Obrat jasnit — 31 dni
4. Služba investicij — 30 dni
5. Obrat barv — 29 dni

Na splošno se opaža večja odsotnost v prvih treh mesecih v letu in še posebej je opazen porast v mesecu marcu, za TOZD Kemijo Sempeter pa tudi v mesecu septembru oziroma oktobru, kar je razvidno iz grafikona.

Vzroki izostankov v celjskih TOZD in DSSS:

76,3 % bolniškega staleža zaradi različnih boleznih

13,4 % bolniškega staleža zaradi boleznih v nosečnosti

6,6 % bolniškega staleža zaradi nege družinskih članov

3,7 % bolniškega staleža zaradi nezgod pri delu.

Po trajanju obolenja pa je vrstni red boleznih za AERO naslednji:

Največ bolniškega staleža zahtevajo bolezni okostno-mišič-

nega sistema in vezivnega tkiva (največ staleža je v glavnem zaradi okvar hrbtnice). Nadalje zahtevajo veliko bolniškega staleža nezgode tako pri delu kot tudi doma. Med nezgodami je največ urezov, odgrnin, zlomov. Na tretje mesto pridejo prehladna obolenja (predvsem angine in gripa kot infekcijska obolenja). Sledijo nadalje boleznih urogenitalnega sistema in razmnoževanje, mokrila in spolovila; dosti je tudi želodčnih obolenj.

Opozorilo obratne ambulante pa nakazuje problem porasta kožnih obolenj in naraščanje obolenj zaradi psihičnih vzrokov oz. težav.

Pri reševanju problematike bolniškega staleža bi morali sodelovati vsi in delovati v smislu odstranjevanja vzrokov in preventive; delovati je potrebno v smislu povezovanja vseh služb, ki lahko prispevajo k izboljšanju zdravstvenega stanja delavcev v delovni organizaciji in izven nje. Alenka Pregelj



Pogled na sejemsko halo ...



PREDSTAVLJAMO VAM

Delovno mesto **LABORANT**



— **Rozika Skorjanc (DSSS):** v laboratoriju delam pet let. Začela sem kot pomožna delavka — pomivalka. Že takrat, pred leti, so govorili o poklicni šoli za kemijske laborante, ki naj bi bila v Celju in bi se lahko vpisali delavci s prakso na takem delovnem mestu. Na to sem čakala, ker sem si želela pridobiti kvalifikacijo. Ker sem se želela šolati, sem se še bolj zanimala za delo v laboratoriju, pomagala sem pri raznih poskusih in včasih opravljala tudi laborantska dela. Ko so leta 1975 ustanovili v Celju šolo za laborante, sem se vpisala.

Kaj delam kot laborant? Tu, kjer delam je razvojni laboratorij. Tako raziskujemo nove materiale, kontroliramo vzorce surovin, ki jih dobimo za posamezne naloge; laborant pomaga pri različnih nalogah. Pri manj zahtevnejših analizah. Pri takih analizah delam samostojno. Tudi s preprostejšimi aparati delam sama, medtem ko s preciznimi dela tehnik, pripravljam raztopine za analizo in tako dalje. Naše delo v celoti je odvisno od zahtev razvojnih nalog.

Delo me veseli, zares rada delam na tem področju. Zato sem tudi v šoli vztrajala.

V vzpodbudo pri delu v TOZD in šoli mi je, da se s sodelavci razumemo, pomagajo mi, če je treba.

— **Pavla Adrinek (TOZD Kemija Šempeter):** »Poklic se mi zdi lep in delo raznovrstno. Kar na začetku pa naj vam povem, da je glede na zahtevnost — po mojem mnenju — premalo cenjen. Pri nas delamo zaenkrat še na tri izmene; zaradi impregnacije selotejpa, ki dela tudi ponoči, pa tudi zaradi matric. Zato je delo še bolj naporno. Naša kontrola kakovosti opravlja kontrolo kvalitete surovin za našo proizvodnjo in kontrolo kvalitete naših proizvodov.

V naši TOZD sem začela delati pred 6 leti; takrat sem delala v proizvodnji. 1974 sem prišla v laboratorij. Priučila sem se za laborantko. Po poklicu sem strugar keramike, to je bila osnova za priučitev.

Kot sem že rekla, delo mi je všeč. Kontroliram nanos lepila na impregniranem celofanu, tudi nanos emulzije na matricah, merim viskoznost emulzije, izračunavam procent vlage v impregniranih papirjih, tudi procent suhe snovi v lepilu, pa procent vlage in topila v impregniranem celofanu in podobno. Vse te meritve opravljam na raznih merilnih aparatih, ki niso kdo ve kako zahtevni in komplicirani. Delo laboranta pomeni tudi veliko hoje, ker moram po vsak vzorec v obrat, ravno tako pa sporočam rezultate meritev nazaj v proizvodnjo. Delo zahteva, kot sploh vsako delo v laboratoriju, natančnega in umirjenega človeka, da so rezultati sigurni. Sicer ne bi bili nič vredni, saj jih ne bi mogli uporabiti.

Naš laboratorij dela tudi za druge naše službe, na primer za tehnološko pripravo proizvodnje; rezultate pa uporabi še služba kakovosti pri svojem delu.



Mislím, da sem se kar prav odločila in če bi morala znova izbirati poklic, bi izbrala tega. Delo ni enolično, rada delam z ljudmi in tu pridem v stik z mnogimi. Veste, če me ne bi veselilo, se najbrž ne bi odločila za šolanje, ker je vse skupaj precej naporno. Šolo za kemijske laborante prav ta čas uspešno končujem in v resnici mi bo v prid pri delu, še posebno znanje iz kemijske stroke. Čisto brez znanja iz kemije laborant ne more delati, čeprav se na delo lahko tudi privadiš, priučiš. Vendar pa iz tega kroga, mislim opravil, ki si se jih naučil, ne moreš, če ni teoretičnega znanja.

Pri šolanju so mi veliko pomagali sodelavci, za kar sem jim hvaležna.

Za razgovor sem prosila tudi laborantki iz TOZD Kemije Celje, tovarišico Vido Škerlj in Heleno Janežič, vendar nobena ni bila pripravljena povedati kaj o svojem delu.

Zakaj, pa res ne vem!

M. T.

Nogometna srečanja Grafike

»Da, kot mladi fantje smo mnogo tekali po nogometnih igriščih! Čeprav smo zdaj že nekoliko starejši fantje, še skoraj isto zmoremo! Saj sploh nismo starejši, le delovne dobe se je že precej nabralo. Potem še službene dolžnosti, pa družine imamo. Vendar to niso zadržki, da ne bi od časa do časa pomerili svojih sil na zelenem (pardon: asfaltne) polju!«

Tako so rekli naši fantje iz TOZD Grafike in takoj prešli k uresničevanju svojih napovedi.

Mali nogomet. Prvo srečanje med vodstvom grafike in tehnologi grafike se je končalo 3:2 za vodstvo grafike. Povratno srečanje je dalo slutiti presenečenje. In so tudi bila. Prizadevanja so bila velika in so rodila hvaležne rezultate. Vremenske prilike so bile ugodne, nobeno moštvo ni imelo sonca

v očeh. Sodniška služba je bila na zahtevani strokovni višini, vendar za rumene kartone ni poskrbela, čeprav bi se v naših skladiščih tudi kaj takega našlo. Priznati pa je treba, da ne bi bil potreben niti eden rumen karton! Pač pa kritično ocenjujem pomanjkanje publike, ki bi lahko s svojim vzpodbujanjem znatno pripomogla k razvoju dogodkov na igrišču. Rezultat povratnega srečanja je bil 7:2 za tehnologe grafike.

Vendar pustimo rezultate ob strani. Glavni namen je bil dosežen: obe moštvi sta se dodobra nadihali in razgibali, kar je vsekakor v prid telesnemu zdravju.

Želimo si še več takih srečanj, vseeno na kateremkoli igrišču, atletski stezi ali na trim stezi. Sportni zdravo!

Stane Lovrenčič

Izlet, ki ga priporočamo

Priporočamo vam Bovec z okolico in dolino Trente, ki skrivata v sebi vse tisto, kar vas bo prijetno presenetilo, na delovno mesto pa se boste vrnili spočiti in vedri.

Do Bovca se lahko pripeljete preko Nove Gorice ali preko Škofje Loke in Cerknega ali preko Idrije. Sedaj, ko je že odprta cesta preko Vršiča, pa lahko pridete v Bovec direktno preko Kranjske gore.

Bovec je majhno mestece s približno 2.000 prebivalci in z nekaj manjšimi industrijskimi podjetji kovinske, lesene in tekstilne stroke. Je prijetno izhodišče za mnoge planinske ture in izlete ter sprehode v okolico — v dolino Trente z izvirov Soče, Log pod Mangartom, Slap Boka, jezero Plužna, sotočje rek Koritnice in Soče. Tu so tudi edinstvene možnosti lova, ribolova, vedno več pa je zanimanja za kajakaštvo.

V neposredni bližini je tudi Kanin, edino visokogorsko smučarsko središče v Jugoslaviji.

In kaj vam nudi Bovec z okolico?

Kot smo že rekli si lahko ogledate in naredite izlet v Trento dolino Soče, obiščete muzej, alpinetum Julijana, Kugljev spomenik. S kaninsko žičnico se lahko popeljete do vrha Kanina, lahko si ogledate slap Boka, trdnjavo Kluže, ledenik Bavščica.

Nedaleč od Bovca je Kobalid, kjer je grobnica padlih v I. svetovni vojni.

Na izlet se lahko odpeljete v Tolmin, si ogledate muzej in Tolminska korita. Naprej pa vas bo vodila pot v partizansko Cerkno, kjer je v neposredni bližini tudi Bolnica Franja.

Sicer pa se boste o lepota tega dela Slovenije lahko sami prepričali, če se boste odpravili na izlet v Bovec in okolico.

J. Z.

Vesti o delu delavske kontrole v TOZD Kemija Celje

V naši sredini velikokrat slišimo opazke na neučinkovitost delavske kontrole v podjetju. Očitajo nam premajhno aktivnost, nedoslednost in nepravilni dostop k reševanju problematike, ki naj bi pomenile zdravilo za reševanje medsebojnih odnosov v podjetju, pravilnejšemu pogledu na določene stvari, ki se ne odvijajo tako, kot je mišljenje večine, strah pred odkritostjo in podobno. Pripravljeni smo sprejeti kritiko, vendar je le-ta pozitivna, še istočasno podamo predloge, kaj in kako naj delamo, da bomo najbolje izvrševali zadane naloge.

Samoupravna delavska kontrola se je po sprejetju programa od decembra 1976 redno sestajala enkrat mesečno in obravnavala tekočo problematiko po svojih najboljših močeh.

Razpravljali smo o naslednjem: odpis osnovnih sredstev, pregledali stare in nekurantne zaloge ter nerealizirane sklepe stabilizacijske komisije, ugotavljali nastanek in vzroke reklamacij, kontrolirali službena potovanja v tujino, mesečno obravnavali poslovanje v TOZD in ostalo.

Vendar od pričetka našega delovanja pa do danes nismo sprejeli nobene pismene pritožbe o kakršnikoli nepravilnosti v naši TOZD, kar pomeni, da člani kolektiva ne sodelujejo z nami, kar pa je predpogoj za smotrnejše delovanje samoupravne delavske kontrole.

Prosimo za predloge vendar pa kakršnikoli zaved, ki so brez osnove, oz. brez podpisanih pismenih izjav, ne bomo obravnavali. Janez Podgoršek

Sodelovanje mladih iz pobratenih mest

Eden izmed dobojskih časopisov »Glas Komuna« je 25. maja 1977 objavil intervju z mladimi iz pobratenih mest: Doboja, Čuprije in Celja.

V intervjuju so Milan Milojević (zaposlen v Čuprijski »Mladosti«), Senad Bajraktarević (dobojski »Graficar«) in

Cvetka Jug (iz »Aera«) povedali, kaj jim pomeni pobrateneje mest, kakšno je sodelovanje treh grafičnih organizacij iz različnih republik in nekaj o sodelovanju mladih. Med drugim so tudi povedali, da skupno sodelujejo na MDA v brigadi »Pobratena mesta«.

Sodelovanje OO ZSMS DSSS z OO SSO »Ljudevit Gaj«

Na iniciativo naše mladinske organizacije se je maja 1976 leta začelo sodelovanje ter širjenje bratstva in enotnosti z omenjeno mladinsko organizacijo iz Krapine.

Leta 1954 se je iz majhne privatne tiskarne, ki je štela 5 delavcev, formirala tiskarna »Ljudevit Gaj«. Danes šteje 86 delavcev, od tega 25 mladih. Predsednica mladine tov. Dragica Galović je povedala, da so mladinci pri njih zelo aktivni, saj organizirajo koristne akcije kot n. pr. urejanje okolja, ob praznikih pripravljajo kulturne programe, udeležujejo se na političnih seminarjih in podobno.

V preteklem letu smo jih obiskali in imeli smo priložnost, da smo si ogledali njihov proizvodni program in se dogovarjali o nadaljnjem skupnem sodelovanju.

Na naše povabilo so nas mladinci tiskarne obiskali četrtega junija letos. Odbor osmih mladincev iz naše DO jih je spre-

jel v obratu II. Pri uvodnem govoru pa so prisostvovali tudi vodja TOZD Grafike, ing. Drago Vračun, ing. Bregar in predstavnik sindikata tov. Rudi Stopar.

Za tem so si ogledali proizvodne odd. v obratu II, tiskarno na Mariborski cesti, prav tako pa tudi obrat v TOZD Kemija Šempeter. Zlasti so bili navdušeni nad obratom na Mariborski cesti, kjer jim je tov. Dobrotinšek prijazno razkazal celoten obrat in obrazložil potek proizvodnje. Mladi iz Krapine so bili navdušeni, saj je naša proizvodnja sodobnejša kakor njihova in rekli so, da so se pri nas veliko naučili.

Iz Šempetra smo se odpeljali v Prebold, kjer smo imeli kosilo. Medtem so se nam vljudno zahvalili za sprejem in nam v spomin poklonili sliko naivca Janžeka.

Zaključek obiska je bil v Logarski dolini.

Cvetka Jug

Igre bratstva in enotnosti

V letošnjem letu bodo v Zrenjaninu organizirane že 22. igre Bratstva in enotnosti (BIE), v katerih sodelujejo mladinci iz šestih mest: Vinkovci, Tuzla, Bar, Ohrid, Zrenjanin in Celje.

Letošnje igre bodo še posebno svečane, saj bodo organizirane v času pomembnih Titovih in partijskih jubilejev.

V času iger bodo organizirana srečanja z borci, kjer bomo obujali spomine na naše zmage v NOB, spregovorili o veličini revolucionarnega dela tovariša Tita v času NOB in vse do danes.

MLADINSKE DELOVNE AKCIJE

Letos mineva že 31 let, odkar je stekla prva delovna akcija Brčko—Banovići, ki je tako odprla tudi novo stran v zgodovini mladinskih delovnih akcij. V izgradnji proge je sodelovalo preko 62.000 mladink in mladincev iz vseh krajev Jugoslavije. 22 dni pred rokom so zaključili gradnjo 90 kilometrov dolge proge, kar je tedaj pomenilo svojevrsten gradbeni podvig. Ohrabrena s takšnim uspehom je mladina Jugoslavije v naslednjih letih organizirala v velikanskem obsegu še druge delovne akcije vse do današnjih dni.

V kulturno-umetniškem programu bodo sodelovali mladi ustvarjalci s tega področja; v športnih srečanjih bodo sodelovali: plavalci, atleti, šahisti, rokometišti in košarkašice. Na igrah sodelujejo tudi taborniki.

V razgovoru na temo o zaposlovanju pa bodo sodelovali tudi predstavniki OK ZK, sindikata, SZDL in mladine iz vseh sodelujočih mest. Na to temo bo največ govora o zaposlovanju pripravnikov, planiranju kadrov, izobraževanju ob delu, zaposlovanju zdomcev, začasno zaposlenih v tujini.

Anita Žoher

V letošnjem letu so zvezna in republiške konference ZSM sprejele pravila o organiziranju mladinskih delovnih akcij. Poglejmo nekaj najvažnejših določil:

— mladinske delovne akcije (MDA) so praviloma organizirane v najmanj treh izmenah, izmena traja najmanj 21 dni, sodelujeta najmanj dve brigadi po najmanj 40 brigadirjev;

— življenje in delo na MDA temelji na samoupravnem urejanju odnosov med vsemi družbenimi subjekti, ki sodelujejo v pripravi in izvedbi MDA;

— udeleženci MDA so lahko

mladi, ki niso mlajši od 16 let in so po mnenju zdravnika zdravi, udeleženci so lahko tudi brigadirji veterani in pripadniki JLA;

— kriteriji za sodelovanje na MDA so: družbeno politične, osebne in moralne kvalitete;

— delovni čas traja povprečno 42 ur tedensko;

— osnovna celica samoupravne organiziranja in delovanja je brigadna konferenca, sestavljena iz vseh brigadirjev v brigadi; izvršni organ brigadne konference je predsedstvo, sestavljeno iz predsednika, komandanta brigade, delegatov brigade v drugih samoupravnih organih akcije, delegata iz vsake delovne skupine, referentov za posamezna področja dela v brigadi;

— skupščina izmene pa je najvišji samoupravni organ v izmeni, sestavljena iz delegacij brigad, ki sodelujejo v izmeni;

— če brigadir krši red in disciplino, se mu lahko izrečejo naslednji ukrepi: opomin, opomin pred izključitvijo in izključitev iz brigade;

— na MDA brigade in brigadirji sodelujejo v medsebojnih tekmovanjih, katerih cilj je doseganje čim boljših delovnih rezultatov in rezultatov na področju interesnih dejavnosti ter

razvijanje kolektivnega življenja v naselju.

V letošnjem letu bo organiziranih vrsta mladinskih delovnih akcij. Naj jih naštejemo le nekaj: Kozjansko, Sisak, Tjenitište — Sutjeska, Kozara, Split, Suha Krajina, Posočje...

V tem času že dela prva izmena na akciji Kozjansko 77, kjer sodeluje tudi brigada sestavljena iz brigadirjev iz Celja in Zagreba. Na tej akciji gradijo cesto maršala Tita.

V Celju bo 19. junija stekla tudi občinska delovna akcija — gradnja dela regijske ceste in odcep na Kompole. Na akciji »Kompole 77« bo 50 brigadirjev v 14 dneh opravilo preko 4.500 delovnih ur.

V letošnjem letu bodo iz Aera odšli na delovne akcije naslednji mladinci:

ŽNIDAR VINKO TOZD kemija Celje — Obrat Jasniča se je prijavil na delovno akcijo.

Vesna JAVERSEK, zaposlena v DSSS — materialno knjigovodstvo, pa se bo udeležila delovne akcije Kozara 77.

V teku so še dogovori za udeležbo 4 mladincev iz TOZD Kemija Celje na delovni akciji Suha Krajina 77.

Več o akcijah — prihodnjič.

Anita Žoher

Seja koordinacijskega sveta ZSMS Aero

Dne 27. maja se je sestal koordinacijski svet ZSMS »Aero«. Seji sta prisostvovala tudi predsednik OK ZSMS — Celje, tov. Franci Puzar in predsednik komisije za idejnopolično delo pri OK ZSMS, tov. Miloš Zagoričnik.

Spregovorili smo predvsem o dosedanjem delu OO ZSMS v »Aeru« ter ugotovili, da z delom mladine v »Aeru« ne moremo biti zadovoljni. Dogovorili smo se za nujne kadrovske

spremembe in to v predsedstvu OO ZSMS v TOZD Grafika in zamenjati predsednika KS; nujno je tudi aktivirati mlade komuniste in mlade strokovnjake za delo v ZSMS.

V mesecu oktobru bomo člani ZSMS v »Aeru« organizirali tudi problemsko konferenco na temo nagrajevanje po delu. Problemska konferenca bo organizirana za delegate OO ZSMS vseh delovnih organizacij v Celju.

Anita Žoher

NAŠE AKCIJE

— Da bi imeli čimveč denarja za naše delovanje, smo se mladi s sindikalno organizacijo Aera dogovorili, da nam pomagajo tudi denarno. Zato smo že dobili del zneska (15.000 din), ostalo pa si moramo prislužiti.

— Prva takšna akcija je bila čiščenje in zbiranje odpadnega materiala v Kocenovi ulici, kjer smo naložili na tovornjak veliko papirja — 2. junija letos.

Akcije so se udeležili mladinci TOZD Kemije Celje, Grafike ter DSSS in sicer:

Miro Gracer, Teja Rihter, Darja Krivec, Cvetka Mačkovešek (vsi DSSS), Anita Žoher, Mirko Kenda, Andrej Vanušek in Miran Laščak (iz TOZD Kemije Celje) ter Vencelj Ferant (iz Grafike).

OGLED LADJE »CELJE«

Dne 4. 6. 1977 je Občinska konferenca ZSMS organizirala ogled ladje »Celje« v Izoli. Ogleda so se udeležili mladinci vseh OO ZSMS in člani predsedstva OK ZSMS občine Celje.

Iz Celja smo odpotovali s skupnim avtobusom ob šesti uri zjutraj in prispeli v Izolo ob deseti uri dopoldne. Tam nas je čakal sprejem na ladji. Ladjo

smo si ogledali v dveh skupinah, nato pa smo imeli v restavraciji ladje prijateljsko srečanje. Kapetan ladje nam je zaželel dobrodoščilo in v kratkih besedah podal glavne značilnosti ladje. Žal nam je bil čas za obisk kratko odmerjen, zato nismo bili prisotni pri centralni proslavi.

Cvetka Starc Jože Krebs

aero PIK-PICNIC



MED GLAVNIMI ANIMATORJI: PICNICA JE BIL TUDI: FOTVARIS FOKROGLIH FINT 000 IZ LUBLANE

IN POTEM GREDO NEKATERI AEROVČKI NA MORJE ITD. DA O SEXU NI TI NE GOVORIMO!

Celje - skladišče D-Per

452/1977



COBISS



FRANCELO, NE OBLJUBLJAJ MI NEBES, KO SVA PA V PEKLU.

NAJNOVEJŠA VEST: NA SLOVENSKE POPEVKI '77 BOSTA ZASTOPALA AERO DEBUTANTA IZ PICNICA: GREGA IN MAKS BASTL!

CENZURIRANO!

KOGA BODO PA POKOPALI JANEZ? OSEL, PA VIDIŠ, DA POLAGAJO TEMELJNI KAMEN ZA AC PAPIR



AEROVČEK NA DONAČI OBALI: MICA, PRINESI MI MALO SOLI KI SVA JO KUPILA Z REGRESOM...



GREGA

NAS AERO je glasilo Aera, kemične, grafične in papirne industrije Celje. Urejuje uredniški odbor: KITAK Stane, ROVERE Dora, DOVC Karmen, KORENT Janez, LEDNIK Marjan, MARVIN Karlota, BOZIC Rudi, DORNIK Karlota, ROBAS Cvetka in TAJHMAJSTER Marija. Glavni in odgovorni urednik MARULEC Marija. Uredila ZAVRŠNIK Janja. Tiska: Tiskarna Aero. Za tiskarno: VRACUN Drago. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo, št. 33-316/73, je NAS AERO oproščen temeljnega davka od prometa proizvodov.